

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 30 listopada 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Polityka azylowa – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Artykuły 3–5, 17 i 27 – Rozporządzenie (UE) nr 603/2013 – Artykuł 29 – Rozporządzenie (UE) nr 1560/2003 – Załącznik X – Prawo osoby ubiegającej się o ochronę międzynarodową do informacji – Wspólna ulotka – Indywidualna rozmowa – Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony uprzednio w pierwszym państwie członkowskim – Nowy wniosek złożony w drugim państwie członkowskim – Nielegalny pobyt w drugim państwie członkowskim – Procedura wtórnego przejęcia – Naruszenie prawa do informacji – Brak indywidualnej rozmowy – Ochrona przed ryzykiem pośredniego odesłania – Wzajemne zaufanie – Kontrola sądowa decyzji o przekazaniu – Zakres – Stwierdzenie istnienia w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek, wad systemowych w procedurze azylowej i warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową – Klauzule dyskrecjonalne – Ryzyko naruszenia zasady non-refoulement w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek

W sprawach połączonych C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21,

mających za przedmiot pięć wniosków o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożonych: przez Corte suprema di cassazione (sąd kasacyjny, Włochy) postanowieniem z dnia 29 marca 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 8 kwietnia 2021 r. (C-228/21), przez Tribunale di Roma (trybunał w Rzymie, Włochy) postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 kwietnia 2021 r. (C-254/21), przez Tribunale di Firenze (trybunał we Florencji, Włochy) postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 10 maja 2021 r. (C-297/21), przez Tribunale di Milano (trybunał w Mediolanie, Włochy) postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 maja 2021 r. (C-315/21), przez Tribunale di Trieste (trybunał w Trieście, Włochy) postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 maja 2021 r. (C-328/21), w postępowaniach:

Ministero dell’Interno, Dipartimento per le libertà civili e l’immigrazione – Unità Dublino (C-228/21),

DG (C-254/21),

XXX.XX (C-297/21),

PP (C-315/21),

GE (C-328/21)

* Język postępowania: włoski.

przeciwko

CZA (C-228/21),

Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
(C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21),

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: A. Prechal, prezes izby, F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer (sprawozdawca) i M. L. Arastey Sahún, sędziowie,

rzecznik generalna: J. Kokott,

sekretarz: C. Di Bella, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 8 czerwca 2022 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu XXX.XX – C. Favilli oraz L. Scattoni, avvocate,
- w imieniu GE – C. Bove, avvocata,
- w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, którą wspierali L. D'Ascia i D. G. Pintus, avvocati dello Stato,
- w imieniu rządu niemieckiego – J. Möller i R. Kanitz, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu francuskiego – A.-L. Desjonquères i J. Illouz, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu niderlandzkiego – M. K. Bulterman, M. de Ree i A. Hanje, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – A. Azéma i C. Cattabriga, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 kwietnia 2023 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczą wykładni art. 3 ust. 2, art. 4, 5, art. 17 ust. 1, art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 5 i art. 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31, zwanego dalej „rozporządzeniem „Dublin III”), art. 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia

26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia nr 604/2013 oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (Dz.U. 2013, L 181, s. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem Eurodac”), a także art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą praw podstawowych”).

- 2 Wnioski te zostały złożone w ramach pięciu sporów, w których występują: w pierwszym (sprawa C-228/21) Ministero dell'Interno, Dipartimento per le libertà civili e immigrazione – Unità Dublino (ministerstwo spraw wewnętrznych, departament wolności obywatelskich i imigracji – jednostka dublińska, Włochy, zwane dalej „ministerstwem spraw wewnętrznych”) przeciwko CZA w przedmiocie decyzji ministerstwa spraw wewnętrznych o przekazaniu go do Słowenii w następstwie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, który złożył we Włoszech, a w czterech pozostałych (sprawy C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21), odpowiednio, DG, XXX.XX, PP i GE, z których trzech pierwszych również złożyło taki wniosek we Włoszech, a GE przebywa tam nielegalnie, przeciwko ministerstwu spraw wewnętrznych w przedmiocie decyzji tego ministerstwa o przekazaniu DG do Szwecji, XXX.XX i PP do Niemiec, a GE do Finlandii.

Ramy prawne

Dyrektywa w sprawie kwalifikowania

- 3 Rozdział II dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz.U. 2011, L 337, s. 9, zwanej dalej „dyrektywą w sprawie kwalifikowania”), zatytułowany „Ocena wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej”, zawiera między innymi art. 8, zatytułowany „Ochrona wewnętrzna”. Artykuł ten przewiduje:

„1. Oceniając wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie mogą stwierdzić, że wnioskodawca nie potrzebuje ochrony międzynarodowej, jeśli na części terytorium kraju pochodzenia:

- a) nie zachodzi uzasadniona obawa, że będzie on prześladowany, lub nie istnieje realne niebezpieczeństwo, że doświadczy on poważnej krzywdy; lub
- b) ma on dostęp do zdefiniowanej w art. 7 ochrony przed prześladowaniem lub poważną krzywdą;

a także może on bezpiecznie i legalnie pojechać i uzyskać wstęp do tej części kraju oraz można racjonalnie oczekiwać, że może on się tam osiedlić.

2. Oceniając, czy wnioskodawca ma uzasadnione powody, aby obawiać się, że będzie prześladowany, lub czy istnieje realne niebezpieczeństwo, że doświadczy on poważnej krzywdy, lub czy ma on dostęp do ochrony przed prześladowaniem lub poważną krzywdą w części terytorium kraju pochodzenia zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie, przy podejmowaniu decyzji w sprawie wniosku, uwzględniają ogólną sytuację panującą w tej części kraju oraz osobiste

uwarunkowania wnioskodawcy zgodnie z art. 4. W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby uzyskano dokładne i aktualne informacje z odpowiednich źródeł, takich jak Urząd Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców i Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu”.

- 4 Artykuł 15 dyrektywy w sprawie kwalifikowania, zatytułowany „Poważna krzywda”, i figurujący w jej rozdziale V, zatytułowanym „Kwalifikowanie się do objęcia ochroną”, przewiduje:

„Poważna krzywda obejmuje:

[...]

- c) poważne indywidualne zagrożenie życia lub fizycznej integralności osoby cywilnej wynikające z masowej przemocy w sytuacjach międzynarodowych lub wewnętrznych konfliktów zbrojnych”.

Rozporządzenie Dublin III

- 5 Motywy 18 i 19 rozporządzenia Dublin III stanowią:

„(18) Należy organizować indywidualne rozmowy z wnioskodawcami, by ułatwić ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wnioskodawca powinien zostać poinformowany o stosowaniu niniejszego rozporządzenia i o tym, że rozmowa mająca ułatwić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego daje mu możliwość przedstawienia informacji dotyczących przebywania w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny w celu ułatwienia procesu ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

(19) W celu zapewnienia skutecznej ochrony praw zainteresowanych osób należy określić gwarancje prawne oraz prawo do skutecznego środka zaskarżenia w odniesieniu do decyzji dotyczących przekazania do odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zgodnie w szczególności z art. 47 [karty praw podstawowych]. W celu zapewnienia przestrzegania prawa międzynarodowego skuteczny środek zaskarżenia w odniesieniu do takich decyzji powinien obejmować zbadanie zarówno stosowania niniejszego rozporządzenia, jak i sytuacji prawnej oraz faktycznej w państwie członkowskim, do którego wnioskodawca jest przekazywany”.

- 6 Artykuł 3 tego rozporządzenia, zatytułowany „Rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej” i zamieszczony w jego rozdziale II, zatytułowanym „Ogólne zabezpieczenia i gwarancje”, w ust. 1 i 2 stanowi:

„1. Państwa członkowskie rozpatrują każdy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który składa wniosek na terytorium jednego z nich, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych. Wniosek jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo, które kryteria wymienione w rozdziale III wskazują jako odpowiedzialne.

2. W przypadku gdy nie można wyznaczyć odpowiedzialnego państwa członkowskiego na podstawie kryteriów wymienionych w niniejszym rozporządzeniu, odpowiedzialne za

rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwsze państwo członkowskie, w którym wniosek ten został złożony.

Jeżeli przekazanie wnioskodawcy do państwa członkowskiego pierwotnie wyznaczonego jako państwo odpowiedzialne jest niemożliwe, gdyż istnieją istotne powody ku temu, by przypuszczać, że w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania wnioskodawców w tym państwie członkowskim występują wady systemowe, powodujące pojawienie się ryzyka niehumanitarnego lub poniżającego traktowania w rozumieniu art. 4 [karty praw podstawowych], państwo członkowskie dokonujące ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego dalej prowadzi ocenę kryteriów określonych w rozdziale III w celu stwierdzenia, czy inne państwo członkowskie może zostać wyznaczone jako odpowiedzialne.

Jeżeli na mocy niniejszego ustępu nie można przeprowadzić przekazania do żadnego z państw członkowskich wyznaczonych na podstawie kryteriów określonych w rozdziale III ani do pierwszego państwa członkowskiego, w którym złożono wniosek, odpowiedzialnym państwem członkowskim staje się państwo członkowskie prowadzące postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego”.

7 Artykuł 4 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Prawo do informacji”, stanowi:

„1. Niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w rozumieniu art. 20 ust. 2 w państwie członkowskim, jego właściwe organy informują wnioskodawcę o stosowaniu niniejszego rozporządzenia, a w szczególności o:

- a) celach niniejszego rozporządzenia oraz konsekwencjach złożenia kolejnego wniosku w innym państwie członkowskim, a także o konsekwencjach przeniesienia się z jednego państwa członkowskiego do innego, w trakcie ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia oraz rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej;
- b) kryteriach ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz hierarchii tych kryteriów na różnych etapach postępowania i czasie ich trwania oraz o fakcie, że złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w jednym państwie członkowskim może skutkować tym, iż państwo to stanie się odpowiedzialnym państwem członkowskim na mocy niniejszego rozporządzenia, nawet jeśli taka odpowiedzialność nie wynika z tych kryteriów;
- c) indywidualnej rozmowie na mocy art. 5 oraz możliwości przedstawienia informacji o przebywaniu w państwach członkowskich członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny, w tym o możliwym sposobie przedstawienia przez wnioskodawcę takich informacji;
- d) możliwości zaskarżenia decyzji o przekazaniu oraz, w stosownych przypadkach, możliwości wnioskowania o zawieszenie przekazania;
- e) fakcie, że właściwe organy państw członkowskich mogą wymieniać dane na [jego] temat, wyłącznie w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z niniejszego rozporządzenia;

f) prawie dostępu do danych [go] dotyczących oraz prawie do żądania poprawienia takich danych, jeśli są nieprawidłowe lub ich usunięcia, w przypadku gdy były przetwarzane niezgodnie z prawem, oraz o procedurach wykonywania tych praw, w tym danych kontaktowych organów, o których mowa w art. 35, i krajowych organów ochrony danych rozpatrujących skargi dotyczące ochrony danych osobowych.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, udzielane są na piśmie w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały. Państwa członkowskie wykorzystują do tego celu wspólną ulotkę przygotowaną na podstawie ust. 3.

W przypadkach gdy jest to potrzebne dla właściwego zrozumienia informacji przez wnioskodawcę, informacje są udzielane także ustnie, na przykład w związku z indywidualną rozmową, o której mowa w art. 5.

3. Komisja [Europejska] przyjmuje w drodze aktów wykonawczych wspólną ulotkę – oraz specjalną ulotkę dla małoletnich bez opieki – zawierające co najmniej informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu. Wspólna ulotka zawiera także informacje dotyczące stosowania [rozporządzenia Eurodac], a w szczególności celu, w jakim dane wnioskodawcy mogą być przetwarzane w systemie Eurodac. Wspólna ulotka przygotowywana jest w taki sposób, by państwa członkowskie mogły ją uzupełniać dodatkowymi, tylko im właściwymi informacjami. Te akty wykonawcze przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 44 ust. 2 niniejszego rozporządzenia”.

8 Zgodnie z art. 5 tego samego rozporządzenia, zatytułowanym „Indywidualna rozmowa”:

„1. Aby ułatwić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, państwo członkowskie dokonujące takiego ustalenia przeprowadza indywidualną rozmowę z wnioskodawcą. Rozmowa ma pozwolić również na właściwe zrozumienie przez wnioskodawcę informacji przekazanych mu na mocy art. 4.

2. Można odstąpić od przeprowadzania indywidualnej rozmowy, jeśli:

a) wnioskodawca zbiegł; lub

b) wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 4, przedstawił już w inny sposób informacje mające znaczenie dla ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Państwo członkowskie, które odstępuje od przeprowadzenia rozmowy, daje wnioskodawcy możliwość przedstawienia wszystkich dodatkowych informacji mających znaczenie dla prawidłowego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego przed podjęciem decyzji o przekazaniu wnioskodawcy do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy art. 26 ust. 1.

3. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w odpowiednim czasie, a w każdym razie przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji o przekazaniu wnioskodawcy do odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy art. 26 ust. 1.

4. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w języku zrozumiałym dla wnioskodawcy lub co do którego można zasadnie przypuszczać, że jest dla niego zrozumiały i w którym jest on w stanie się porozumiewać. W razie potrzeby państwa członkowskie korzystają z tłumacza, który jest

w stanie zapewnić właściwą komunikację między wnioskodawcą a osobą przeprowadzającą indywidualną rozmowę.

5. Indywidualna rozmowa przeprowadzana jest w warunkach zapewniających odpowiednią poufność. Rozmowa jest przeprowadzana przez osobę, która zgodnie z prawem krajowym ma odpowiednie kwalifikacje.

6. Państwo członkowskie przeprowadzające indywidualną rozmowę sporządza jej pisemne podsumowanie zawierające co najmniej najważniejsze informacje przekazane przez wnioskodawcę podczas rozmowy. Podsumowanie może mieć formę protokołu lub może zostać przygotowane na standardowym formularzu. Państwo członkowskie dba o to, by wnioskodawca lub doradca prawny, lub inny doradca, który reprezentuje wnioskodawcę, miał na czas dostęp do tego podsumowania”.

9 Artykuł 7 ust. 3 rozporządzenia Dublin III stanowi:

„Z myślą o stosowaniu kryteriów, o których mowa w art. 8, 10 i 16, państwa członkowskie biorą pod uwagę wszelkie dostępne dowody dotyczące przebywania na terytorium państwa członkowskiego członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny wnioskodawcy, pod warunkiem że takie dowody zostaną przedstawione przed zaakceptowaniem przez inne państwo członkowskie wniosku o przejście lub wtórne przejście zainteresowanej osoby na mocy, odpowiednio, art. 22 i 25 i że poprzednie wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożone przez wnioskodawcę nie stały się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty wniosku”.

10 Artykuł 17 ust. 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Klauzule dyskrecjonalne”, stanowi:

„Na zasadzie odstępstwa od art. 3 ust. 1 każde państwo członkowskie może zdecydować o rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w tym państwie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeżeli za takie rozpatrzenie nie jest odpowiedzialne na podstawie kryteriów ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.

Państwo członkowskie, które zdecydowało się rozpatrzyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na mocy niniejszego ustępu, staje się odpowiedzialnym państwem członkowskim oraz przyjmuje zobowiązania związane z tą odpowiedzialnością. W odpowiednich przypadkach powiadamia ono, korzystając z sieci łączności elektronicznej Dublinet ustanowionej na mocy art. 18 rozporządzenia [Komisji (WE) nr 1560/2003 z dnia 2 września 2003 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego (Dz.U. 2003, L 222, s. 3)], uprzednio odpowiedzialne państwo członkowskie, państwo członkowskie przeprowadzające postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego lub państwo członkowskie, do którego został złożony wniosek o przejście lub wtórne przejście wnioskodawcy.

Państwo członkowskie, które staje się odpowiedzialne zgodnie z niniejszym ustępem, niezwłocznie zaznacza ten fakt w systemie Eurodac zgodnie z rozporządzeniem [Eurodac], dodając datę wydania decyzji o rozpatrzeniu wniosku”.

11 Artykuł 18 tego rozporządzenia, zatytułowany „Obowiązki odpowiedzialnego państwa członkowskiego”, stanowi:

„1. Odpowiedzialne państwo członkowskie na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zobowiązane do:

- a) przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 21, 22 i 29, wnioskodawcy, który złożył wniosek w innym państwie członkowskim;
- b) wtórnego przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, wnioskodawcy, którego wniosek jest rozpatrywany i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- c) wtórnego przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który wycofał wniosek w trakcie jego rozpatrywania i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu;
- d) wtórnego przejęcia, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego wniosek został odrzucony, i który złożył wniosek w innym państwie członkowskim lub który przebywa na terytorium innego państwa członkowskiego bez dokumentu pobytu.

2. W przypadkach objętych ust. 1 lit. a) i b) odpowiedzialne państwo członkowskie rozpatruje wniosek lub kończy rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez wnioskodawcę.

W przypadkach objętych ust. 1 lit. c), gdy odpowiedzialne państwo członkowskie przestało rozpatrywać wniosek w związku z wycofaniem go przez wnioskodawcę, zanim zapadła w pierwszej instancji decyzja co do istoty, to państwo członkowskie zapewnia, by wnioskodawca mógł wystąpić o ukończenie rozpatrywania jego wniosku lub złożyć nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który nie byłby traktowany jako kolejny wniosek przewidziany w dyrektywie [Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (Dz.U. 2013, L 180, s. 60, zwanej dalej „dyrektywą w sprawie procedur”)]. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają ukończenie rozpatrywania wniosku.

W przypadkach objętych zakresem ust. 1 lit. d), jeżeli wniosek został odrzucony jedynie w pierwszej instancji, odpowiedzialne państwo członkowskie zapewnia, by zainteresowana osoba mogła skorzystać lub skorzystała z dostępu do skutecznego środka zaskarżenia zgodnie z art. 46 [dyrektywy w sprawie procedur”].

12 Artykuł 19 tego rozporządzenia, zatytułowany „Wygaśnięcie odpowiedzialności”, stanowi:

„1. W przypadku gdy państwo członkowskie wydaje wnioskodawcy dokument pobytu, obowiązki określone w art. 18 ust. 1 przechodzą na to państwo członkowskie.

2. Obowiązki określone w art. 18 ust. 1 wygasają, w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie jest w stanie wykazać, kiedy otrzyma wniosek o przejęcie lub wtórne przejęcie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), że zainteresowana

osoba opuściła terytorium państw członkowskich na okres co najmniej trzech miesięcy, chyba że jest ona w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu wydanego przez odpowiedzialne państwo członkowskie.

Wniosek złożony po okresie nieobecności, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

3. Obowiązki określone w art. 18 ust. 1 lit. c) i d) wygasają, w przypadku gdy odpowiedzialne państwo członkowskie jest w stanie wykazać, kiedy otrzyma wniosek o wtórne przejęcie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), że zainteresowana osoba opuściła terytorium państw członkowskich zgodnie z decyzją o odesłaniu lub decyzją o wydaleniu wydaną w następstwie wycofania lub odrzucenia wniosku.

Wniosek złożony po faktycznym wydaleniu uznawany jest za nowy wniosek, stanowiący podstawę wszczęcia nowego postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego”.

- 13 Artykuł 20 rozporządzenia Dublin III, zatytułowany „Wszczęcie postępowania” i zamieszczony w sekcji I, noszącej tytuł „Wszczęcie postępowania” jego rozdziału VI, zatytułowanego „Postępowania w sprawie przejęcia i wtórnego przejęcia”, stanowi:

„1. Postępowanie w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego wszczyna się, gdy tylko wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej zostanie po raz pierwszy złożony w państwie członkowskim.

2. Wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uważa się za złożony, jeśli formularz przedłożony przez wnioskodawcę lub sprawozdanie przygotowane przez organy dotarł do właściwych organów zainteresowanego państwa członkowskiego. W przypadku gdy wniosek nie został złożony na piśmie, okres między deklaracją zamiaru a przygotowaniem sprawozdania powinien być możliwie jak najkrótszy.

[...]

5. Wnioskodawca, który przebywa w innym państwie członkowskim bez dokumentu pobytu lub który tam składa wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej po wycofaniu swojego pierwszego wniosku złożonego w innym państwie członkowskim w trakcie postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, zostaje wtórnie przejęty, na warunkach ustanowionych w art. 23, 24, 25 i 29, przez państwo członkowskie, w którym ten wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został najpierw złożony, w celu zakończenia postępowania w sprawie ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

[...]”.

- 14 Artykuł 21 tego rozporządzenia, zatytułowany „Złożenie wniosku o przejęcie”, w ust. 1 akapit pierwszy przewiduje:

„W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku, może, tak szybko jak to możliwe, i w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy od daty

złożenia wniosku w rozumieniu art. 20 ust. 2 zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie wnioskodawcy”.

- 15 Artykuł 23 rzeczonoego rozporządzenia, zatytułowany „Składanie wniosku o wtórne przejęcie, w przypadku gdy we wnioskującym państwie członkowskim został złożony nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej”, przewiduje:

„1. W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), złożyła nowy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie, zgodnie z art. 20 ust. 5 i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejęcie tej osoby.

[...]

3. Jeżeli wniosek o wtórne przejęcie nie został złożony w terminach określonych w ust. 2, odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej spoczywa na państwie członkowskim, w którym złożono nowy wniosek”.

- 16 Artykuł 24 tego rozporządzenia, zatytułowany „Składanie wniosku o wtórne przejęcie, w przypadku gdy we wnioskującym państwie członkowskim nie został złożony nowy wniosek”, w ust. 1 przewiduje:

„W przypadku gdy państwo członkowskie, na terytorium którego przebywa bez dokumentu pobytu osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), i w którym nie złożono nowego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że odpowiedzialne jest inne państwo członkowskie zgodnie z art. 20 ust. 5) i art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d), może ono zwrócić się do tego innego państwa członkowskiego o wtórne przejęcie tej osoby”.

- 17 Artykuł 26 rozporządzenia Dublin III, zatytułowany „Powiadomienie o decyzji o przekazaniu” i figurujący w sekcji IV jego rozdziału VI, zatytułowanej „Gwarancje proceduralne”, ma następujące brzmienie:

„1. W przypadku gdy państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, zgadza się na przejęcie lub wtórne przejęcie wnioskodawcy lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), wnioskujące państwo członkowskie powiadamia zainteresowaną osobę o decyzji o przekazaniu jej do odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz, w odpowiednich przypadkach, o nierozpatrywaniu jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeżeli zainteresowaną osobę reprezentuje doradca prawny lub inny doradca, państwa członkowskie mogą zdecydować o powiadomieniu o tej decyzji doradcy prawnego lub innego doradcy, a nie zainteresowanej osoby, i w stosownych przypadkach, informują o tym zainteresowaną osobę.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, zawiera informację na temat dostępnych środków zaskarżenia, w tym na temat prawa do wnioskowania w stosownych przypadkach o zawieszenie przekazania, oraz zawiera informację o terminach wniesienia takich środków zaskarżenia oraz terminu przeprowadzenia przekazania, a także, w razie potrzeby, informacje na temat miejsca i terminu, w których zainteresowana osoba powinna się stawić, jeżeli podróżuje do odpowiedzialnego państwa członkowskiego we własnym zakresie.

Państwa członkowskie dbają również o to, by wraz z decyzją, o której mowa w ust. 1, zainteresowanej osobie zostały przekazane informacje na temat osób lub podmiotów, które mogą udzielić jej pomocy prawnej, jeżeli takie informacje nie zostały przekazane wcześniej.

3. Jeżeli zainteresowana osoba nie korzysta z pomocy doradcy prawnego lub innego doradcy lub nie jest przez nich reprezentowana, państwo członkowskie informuje ją o głównych elementach decyzji, wśród których zawsze znajdują się informacje na temat dostępnych środków zaskarżenia oraz terminów na wniesienie takich środków, w języku, który ta osoba rozumie, lub, jak można racjonalnie zakładać, może rozumieć”.

- 18 Zawarty w tej samej sekcji IV art. 27 rozporządzenia Dublin III, zatytułowany „Środki zaskarżenia”, stanowi w ust. 1:

„Wnioskodawca lub inna osoba, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), ma prawo wniesienia do sądu skutecznego środka zaskarżenia w formie odwołania lub wniosku o ponowne rozpoznanie, z powodów faktycznych lub prawnych, decyzji o przekazaniu”.

- 19 Artykuł 29 tego rozporządzenia, zatytułowany „Metody i terminy” i figurujący w sekcji VI jego rozdziału VI, zatytułowanej „Przekazanie”, w ust. 2 stanowi:

W przypadku gdy nie dokonano przekazania w terminie sześciomiesięcznym, odpowiedzialne państwo członkowskie zostaje zwolnione z obowiązku przejęcia lub wtórnego przejęcia zainteresowanej osoby, a odpowiedzialność zostaje przeniesiona na wnioskujące państwo członkowskie. Termin ten może być przedłużony do maksymalnie jednego roku, jeżeli przekazania nie można było przeprowadzić w związku z uwięzieniem zainteresowanej osoby lub do maksymalnie osiemnastu miesięcy, jeżeli zainteresowana osoba uciekła”.

Dyrektywa w sprawie procedur

- 20 Rozdział II dyrektywy w sprawie procedur, zatytułowany „Podstawowe zasady i gwarancje”, zawiera między innymi jej art. 9. Artykuł ten, zatytułowany „Prawo do pozostawania w państwie członkowskim do czasu rozpatrzenia wniosku”, w ust. 3 stanowi:

„Państwo członkowskie może dokonać ekstradycji wnioskodawcy do państwa trzeciego zgodnie z ust. 2 wyłącznie w przypadku, gdy właściwe organy upewniły się, że decyzja o ekstradycji nie doprowadzi bezpośrednio lub pośrednio do odesłania w pogwałceniu zobowiązań międzynarodowych i unijnych tego państwa członkowskiego”.

- 21 Artykuł 14 tej dyrektywy, zatytułowany „Przesłuchanie”, ma następujące brzmienie:

„1. Zanim organ rozstrzygający podejmie decyzję, wnioskodawcy przysługuje możliwość stawienia się na przesłuchanie w sprawie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, które prowadzi osoba właściwa na mocy prawa krajowego do prowadzenia tego rodzaju przesłuchań. Przesłuchanie dotyczące merytorycznej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przeprowadzane jest przez personel organu rozstrzygającego. Niniejszy akapit pozostaje bez uszczerbku dla art. 42 ust. 2 lit. b).

W przypadku gdy z wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej występuje jednocześnie duża liczba obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców i praktycznie uniemożliwia to organowi rozstrzygającemu terminowe przeprowadzanie przesłuchań dotyczących merytorycznej treści każdego wniosku, państwa członkowskie mogą postanowić, że personel innego organu będzie czasowo zaangażowany w przeprowadzanie tych przesłuchań. W takich przypadkach personel takiego innego organu przechodzi uprzednio stosowne szkolenie [...]

[...]

2. Odstąpienie od przesłuchania dotyczącego merytorycznej treści wniosku możliwe jest w przypadkach, gdy:

- a) organ rozstrzygający jest w stanie podjąć pozytywną decyzję w odniesieniu do nadania statusu uchodźcy na podstawie dostępnych dowodów; lub
- b) organ rozstrzygający uważa, że wnioskodawca nie jest zdolny do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu utrzymujących się okoliczności, na które nie ma on wpływu. W przypadku wątpliwości organ rozstrzygający konsultuje się z lekarzem w celu ustalenia, czy okoliczności sprawiające, że wnioskodawca nie jest zdolny do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu, mają charakter przejściowy czy trwały.

W przypadku gdy nie przeprowadza się przesłuchania zgodnie z lit. b) lub, w stosownych przypadkach, przesłuchania osoby pozostającej na utrzymaniu wnioskodawcy, podejmuje się rozsądne wysiłki w celu pozwolenia wnioskodawcy lub osobie pozostającej na utrzymaniu, na przedłożenie dalszych informacji.

3. Brak przesłuchania zgodnie z niniejszym artykułem nie stanowi przeszkody dla podjęcia przez organ rozstrzygający decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. Brak przesłuchania zgodnie z ust. 2 lit. b) nie wpływa negatywnie na decyzję organu rozstrzygającego.

5. Niezależnie od art. 28 ust. 1 państwa członkowskie, podejmując decyzję w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, mogą uwzględnić niestawiennictwo wnioskodawcy na przesłuchanie, chyba że miał on uzasadnione powody takiego niestawiennictwa”.

22 Artykuł 15 tej dyrektywy, zatytułowany „Wymogi dotyczące przesłuchania”, przewiduje:

„1. Przesłuchanie odbywa się co do zasady bez obecności członków rodziny, chyba że organ rozstrzygający uważa obecność innych członków rodziny za konieczną dla odpowiedniego rozpatrzenia wniosku.

2. Przesłuchanie odbywa się w warunkach zapewniających odpowiedni stopień poufności.

3. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie kroki w celu zapewnienia, aby przesłuchania prowadzone były w warunkach, które pozwalają wnioskodawcom na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku. W tym celu państwa członkowskie:

- a) zapewniają, aby osoba prowadząca przesłuchanie posiadała kompetencje pozwalające uwzględnić osobiste i ogólne okoliczności towarzyszące złożeniu wniosku, w tym pochodzenie kulturowe, płeć, orientację seksualną, tożsamość płciową lub szczególne potrzeby wnioskodawcy;

- b) w każdym możliwym przypadku, jeśli wnioskodawca wystąpi z taką prośbą, zapewniają przesłuchanie go przez osobę tej samej płci, chyba że organ rozstrzygający ma powody, aby uważać, że podstawą takiej prośby nie są trudności po stronie wnioskodawcy dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia jego wniosku;
- c) wyznaczają tłumacza, który jest w stanie zapewnić odpowiednią komunikację pomiędzy wnioskodawcą a osobą prowadzącą przesłuchanie. Komunikacja taka odbywa się w języku preferowanym przez wnioskodawcę, chyba że jest inny język, który wnioskodawca rozumie oraz w którym jest w stanie jasno się komunikować. W każdym możliwym przypadku państwa członkowskie zapewniają usługi tłumacza tej samej płci, jeśli wnioskodawca wystąpi z taką prośbą, chyba że organ rozstrzygający ma powody, by uważać, że podstawą takiej prośby nie są trudności po stronie wnioskodawcy dotyczące przedstawienia wyczerpującego uzasadnienia jego wniosku;
- d) zapewniają, aby osoba prowadząca przesłuchanie dotyczące zasadniczej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie nosiła munduru wojskowego ani policyjnego;
- e) zapewniają, aby przesłuchania małoletnich były prowadzone w sposób uwzględniający potrzeby dzieci.

4. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące obecności osób trzecich w trakcie przesłuchania”.

- 23 Rozdział III tej samej dyrektywy, zatytułowany „Postępowanie w pierwszej instancji”, obejmuje art. 31–43.
- 24 Artykuł 33 dyrektywy w sprawie procedur, zatytułowany „Wnioski niedopuszczalne”, stanowi w ust. 2:

„Państwa członkowskie mogą uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny, wyłącznie jeżeli:

- a) inne państwo członkowskie udzieliło już ochrony międzynarodowej;

[...]”.

- 25 Artykuł 34 tej dyrektywy, zatytułowany „Przepisy szczególne dotyczące przesłuchania dotyczącego dopuszczalności”, w ust. 1 akapit pierwszy przewiduje:

„Państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcom na przedstawienie ich stanowiska w odniesieniu do zastosowania w ich szczególnej sytuacji przesłanek, o których mowa w art. 33, przed podjęciem przez organ rozstrzygający decyzji w sprawie dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. W tym celu państwa członkowskie przeprowadzają przesłuchanie dotyczące dopuszczalności wniosku. Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek wyłącznie zgodnie z art. 42, w przypadku kolejnego wniosku”.

Rozporządzenie Eurodac

26 Artykuł 2 ust. 1 rozporządzenia Eurodac ma następujące brzmienie:

„Na potrzeby niniejszego rozporządzenia:

[...]

b) »państwo członkowskie pochodzenia« oznacza:

[...]

(iii) w odniesieniu do osoby objętej art. 17 ust. 1 – państwo członkowskie, które przesyła takie dane osobowe do systemu centralnego i otrzymuje wyniki porównania;

[...]”.

27 Artykuł 3 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Na system Eurodac składają się:

a) skomputeryzowana centralna baza danych daktyloskopijnych (»system centralny«) [...];

[...]”.

28 Artykuł 17 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„W celu sprawdzenia, czy przebywający nielegalnie na jego terytorium obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec złożył wcześniej wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, państwo członkowskie może przesłać do systemu centralnego wszelkie dane daktyloskopijne związane z odciskami palców, które mogły zostać pobrane od takiego obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca w wieku co najmniej 14 lat, wraz z numerem referencyjnym użytym przez to państwo członkowskie.

Ogólną zasadą jest, że podstawy do sprawdzenia, czy obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec złożył wcześniej wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, występują w przypadku, gdy:

a) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec oświadcza, że złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, ale nie wskazuje państwa członkowskiego, w którym wniosek ten został złożony;

b) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec nie występuje o ochronę międzynarodową, ale sprzeciwia się odesłaniu do swojego państwa pochodzenia, twierdząc, że znalazłby się tam w niebezpieczeństwie; lub

c) obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec w inny sposób próbuje zapobiec wydaleniu go, odmawiając współpracy w ustaleniu jego tożsamości, w szczególności poprzez nieokazywanie jakichkolwiek dokumentów tożsamości lub okazywanie fałszywych dokumentów tożsamości”.

29 Artykuł 29 tego samego rozporządzenia, zatytułowany „Prawa osoby, której dane dotyczą”, przewiduje:

„1. Państwo członkowskie pochodzenia informuje osobę objętą [...] art. 17 ust. 1 na piśmie oraz, w razie konieczności, ustnie, w języku, który zna lub którego znajomości zasadnie się od niej oczekuje, o:

[...]

b) celu, w którym jej dane będą przetwarzane w systemie Eurodac, łącznie z opisem celów rozporządzenia [Dublin III], zgodnie z jego art. 4, oraz wyjaśnienie w zrozumiałej formie, przy użyciu jasnego i prostego języka faktu, że państwa członkowskie i Europol mogą uzyskiwać dostęp do systemu Eurodac do celów ochrony porządku publicznego;

[...]

2. [...]

W odniesieniu do osoby objętej zakresem art. 17 ust. 1 informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przekazuje się nie później niż w momencie przesłania danych dotyczących tej osoby do systemu centralnego. Obowiązek ten nie ma zastosowania w przypadku, gdy przekazanie takich informacji jest niemożliwe lub wymagałoby nieproporcjonalnie dużego wysiłku.

[...]

3. Wspólną ulotkę zawierającą co najmniej informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz informacje, o których mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia [Dublin III], sporządza się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2 tego rozporządzenia.

Ulotka zawiera jasne i proste informacje oraz jest napisana w języku, który dana osoba rozumie lub którego znajomości zasadnie się od niej oczekuje.

Ulotka przygotowywana jest w taki sposób, by państwa członkowskie mogły ją uzupełniać dodatkowymi, tylko im właściwymi informacjami. Te właściwe tylko państwom członkowskim informacje obejmują przynajmniej informacje o prawach osoby, której dane dotyczą, i o możliwości uzyskania pomocy ze strony krajowych organów nadzorczych oraz dane kontaktowe biura administratora danych i krajowych organów nadzorczych.

[...]”.

30 Artykuł 37 rozporządzenia Eurodac, zatytułowany „Odpowiedzialność”, stanowi:

„1. Każda osoba lub państwo członkowskie, które poniosło szkodę w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych lub jakiegokolwiek działania niezgodnego z niniejszym rozporządzeniem, jest uprawnione do otrzymania odszkodowania od państwa członkowskiego odpowiedzialnego za wyrządzoną szkodę. Państwo to jest zwolnione z odpowiedzialności, całkowicie lub częściowo, jeśli udowodni, że nie jest odpowiedzialne za zdarzenie, które wywołało szkodę.

[...]

3. Roszczenia odszkodowawcze wobec państwa członkowskiego za szkody, o których mowa w ust. 1 i 2, regulują przepisy prawa krajowego pozwanego państwa członkowskiego”.

Rozporządzenie nr 1560/2003

31 Artykuł 16a rozporządzenia nr 1560/2003, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 118/2014 z dnia 30 stycznia 2014 r. (Dz.U. 2014, L 39, s. 1), (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1560/2003”), zatytułowany „Broszury informacyjne dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową”, stanowi:

„1. Wspólna broszura [ulotka] informująca wszystkie osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową o przepisach [rozporządzenia Dublin III] oraz stosowaniu [rozporządzenia Eurodac] znajduje się w załączniku X.

[...]

4. Informacje dla obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, nielegalnie przebywających w państwie członkowskim, znajdują się w załączniku XIII”.

32 Stosownie do treści tego art. 16a ust. 1 załącznik X do rozporządzenia nr 1560/2003 zawiera wzór wspólnej ulotki, o której mowa w art. 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Dublin III i w art. 29 ust. 3 rozporządzenia Eurodac (zwanego dalej „wspólną ulotką”). Część A tego załącznika, zatytułowana „Informacje na temat rozporządzenia dublińskiego dla osób ubiegających się o ochronę międzynarodową na podstawie art. 4 [rozporządzenia Dublin III]” obejmuje pewne wyjaśnienia dotyczące procedury ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego i jej konkretnego zastosowania, a także stosowania rozporządzenia Eurodac, informacje dotyczące praw osoby zainteresowanej, a także różne zalecenia i żądania kierowane do tej osoby na potrzeby prawidłowego przebiegu postępowania. Na końcu tej części A znajduje się tekst w ramce oraz odnoszący się do niego przypis, sformułowane następująco:

„Jeżeli dojdziemy do wniosku, że za rozpatrzenie złożonego wniosku może być odpowiedzialne inne państwo, przekazemy bardziej szczegółowe informacje na temat tej procedury oraz tego, w jaki sposób wpłynie ona na Państwa sytuację i przysługujące Państwu prawa⁽¹⁾.”

[...]

⁽¹⁾ Przekazywane informacje zostały przedstawione w części B niniejszego załącznika”.

33 Część B wspomnianego załącznika, zatytułowana „Procedura dublińska – Informacje dla wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową w ramach procedury dublińskiej zgodnie z art. 4 [rozporządzenia Dublin III]” zawiera wzór wspólnej ulotki wręczanej zainteresowanej osobie, gdy właściwe organy krajowe mają powody, by sądzić, że za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej może być odpowiedzialne inne państwo członkowskie. Zawiera ona bardziej szczegółowe wyjaśnienia na temat procedury mającej zastosowanie w takim przypadku oraz, również, informacje o prawach przysługujących

zainteresowanej osobie i różne zalecenia i żądania kierowane do tej osoby na potrzeby prawidłowego przebiegu postępowania. W treści tej części B figuruje następująca wzmianka, opatrzona przypisem:

„– Państwa odciski palców zostały pobrane w innym [państwie członkowskim] [i są przechowywane w europejskiej bazie danych zwanej Eurodac⁽¹⁾]

[...]

(¹) Więcej informacji o Eurodac znajduje się w części A, w sekcji zatytułowanej »Dlaczego pobiera się ode mnie odciski palców?«.

- 34 Załącznik XIII do rozporządzenia nr 1560/2003 ustanawia wzór „[i]nformacj[i] dla obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców przebywających nielegalnie w państwie członkowskim, na mocy art. 29 ust. 3 [rozporządzenia Eurodac]”. Załącznik ten zawiera w szczególności następujące wzmianki i przypis:

„Jeśli przebywają Państwo nielegalnie w [państwie członkowskim] [...], jego władze mogą pobrać odciski palców i przesłać je do bazy daktyloskopijnej zwanej »Eurodac«. Chodzi jedynie o to, żeby sprawdzić, czy już wcześniej ubiegali się Państwo o azyl. Dane dotyczące odcisków palców nie będą przechowywane w bazie danych Eurodac, ale jeśli wcześniej ubiegali się Państwo o azyl w innym państwie, mogą Państwo zostać do niego odesłani.

[...]

Jeżeli władze naszego państwa dojdą do wniosku, że być może złożyli Państwo wniosek o objęcie ochroną międzynarodową w innym państwie, które [mogłoby] być odpowiedzialne za rozpatrzenie tego wniosku, przekażą bardziej szczegółowe informacje na temat dalszego postępowania oraz poinformują o tym, w jaki sposób wpłynie to na Państwa sytuację oraz prawa (²).

[...]

(²) Przekazywanie takich informacji przewidziano w części B załącznika X”.

Postępowania główne i pytania prejudycjalne

Sprawa C-228/21

- 35 CZA złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej we Włoszech. Po sprawdzeniu Republika Włoska skierowała do Republiki Słowenii, państwa członkowskiego, w którym CZA uprzednio złożył pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, wniosek o wtórne przejęcie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Dublin III, co zostało zaakceptowane w dniu 16 kwietnia 2018 r.
- 36 Wydaną wobec niego decyzję o przekazaniu CZA zaskarżył do Tribunale di Catanzaro (trybunału w Catanzaro, Włochy), który stwierdził nieważność tej decyzji z uwagi na niedopełnienie obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 4 rozporządzenia Dublin III.

- 37 Minister spraw wewnętrznych odwołał się od tego wyroku do Corte suprema di Cassazione (sądu kasacyjnego, Włochy), sądu odsyłającego w sprawie C-228/21, podnosząc nieprawidłowe zastosowanie art. 4 rozporządzenia Dublin III.
- 38 W tym kontekście Corte suprema di cassazione (sąd kasacyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 4 [rozporządzenia Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że w ramach odwołania wniesionego na podstawie art. 27 [tego] rozporządzenia od decyzji o przekazaniu, wydanej przez państwo członkowskie zgodnie z mechanizmem przewidzianym w art. 26 [tego] rozporządzenia i na podstawie obowiązku wtórnego przejęcia ustanowionego w art. 18 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia, można podnieść samą okoliczność, że wspólna ulotka, o której mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia [Dublin III], nie została dostarczona przez państwo, które wydało decyzję o przekazaniu?
- 2) Czy art. 27 rozporządzenia [Dublin III] w związku z motywami 18 i 19 oraz art. 4 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że w przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązków określonych w art. 4 [tego rozporządzenia] skuteczny środek zaskarżenia wymaga wydania przez sąd orzeczenia stwierdzającego nieważność decyzji o przekazaniu?
- 3) W przypadku udzielenia na pytanie drugie odpowiedzi przeczącej, czy art. 27 [rozporządzenia Dublin III] w związku z motywami 18 i 19 oraz art. 4 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że w przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązków określonych w art. 4 [tego rozporządzenia] skuteczny środek zaskarżenia wymaga, aby sąd zbadał znaczenie tego naruszenia w świetle okoliczności podnoszonych przez wnoszącego odwołanie, i pozwala na utrzymanie w mocy decyzji o przekazaniu w każdym przypadku, gdy nie ma powodów do wydania decyzji o przekazaniu o innej treści?”.

Sprawa C-254/21

- 39 DG, który twierdzi, że jest obywatelem Afganistanu, złożył w Szwecji wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który został ostatecznie odrzucony.
- 40 W międzyczasie DG udał się do Włoch, gdzie złożył drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Po sprawdzeniu w bazie danych Eurodac Republika Włoska skierowała do Królestwa Szwecji wniosek o wtórne przejęcie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Dublin III. To ostatnie państwo członkowskie zgodziło się na wtórne przejęcie, po czym Republika Włoska wydała decyzję o przekazaniu.
- 41 DG zaskarżył tę decyzję do Tribunale di Roma (trybunału w Rzymie, Włochy), będącego sądem odsyłającym w sprawie C-254/21, podnosząc naruszenie art. 4 karty praw podstawowych i art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.
- 42 Zdaniem DG Królestwo Szwecji odrzuciło jego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej bez dokonania oceny ogólnej sytuacji masowej przemocy w Afganistanie. Decyzja Republiki Włoskiej o przekazaniu narusza jego zdaniem art. 4 karty praw podstawowych z powodu ryzyka „pośredniego odesłania”, na które decyzja ta naraża DG w tym znaczeniu, że może spowodować jego odesłanie przez Królestwo Szwecji do Afganistanu, to jest kraju trzeciego, w którym byłby

narażony na ryzyko nieludzkiego lub poniżającego traktowania. W konsekwencji DG wnosi do sądu odsyłającego u uznanie Republiki Włoskiej za odpowiedzialną za rozpatrzenie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.

- 43 Ministerstwo spraw wewnętrznych kwestionuje zasadność tego żądania. Wskazuje ono, że wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej jest rozpatrywany przez tylko jedno państwo członkowskie, w tej sprawie przez Królestwo Szwecji. Zakres art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III jest ograniczony do przypadków łączenia rodzin lub uzasadnionych szczególnymi względami humanitarnymi lub motywowanych współczuciem.
- 44 W tym kontekście Tribunale di Roma (trybunał w Rzymie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy prawo do skutecznego środka prawnego w rozumieniu art. 47 [karty praw podstawowych] wymaga, aby w okolicznościach sprawy w postępowaniu głównym uznać, że art. 4 i 19 karty praw podstawowych zapewniają również ochronę przed ryzykiem pośredniego odesłania (refoulement) w następstwie przekazania do państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w którym nie występują wady systemowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 rozporządzenia [Dublin III] (w przypadku braku innych państw członkowskich odpowiedzialnych na podstawie kryteriów określonych w rozdziałach III i IV), a które rozpatrzyło już i oddaliło pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?
- 2) Czy sąd państwa członkowskiego, w którym został złożony drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, rozpatrujący skargę na podstawie art. 27 [rozporządzenia Dublin III] – a zatem odpowiedzialny za dokonanie oceny przekazania na terytorium Unii, lecz nie za rozstrzygnięcie wniosku o udzielenie ochrony – powinien ocenić, że istnieje ryzyko pośredniego odesłania (refoulement) do państwa trzeciego, w przypadku gdy państwo członkowskie, w którym złożono pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, dokonało odmiennej oceny pojęcia »ochrony wewnętrznej« w rozumieniu art. 8 [dyrektywy 2011/95]?
- 3) Czy ocena ryzyka pośredniego odesłania (refoulement), wynikająca z odmiennej wykładni potrzeby »ochrony wewnętrznej« między dwoma państwami członkowskimi, jest zgodna z art. 3 ust. 1 [...] [rozporządzenia Dublin III] i z ogólnym zakazem decydowania przez obywateli państw trzecich o wyborze [państwa członkowskiego], w którym zostanie złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?
- 4) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytania:
- a) czy ocena istnienia ryzyka pośredniego odesłania (refoulement) dokonana przez sąd państwa, w którym wnioskodawca złożył drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej po oddaleniu pierwszego wniosku, wymaga zastosowania klauzuli zawartej w art. 17 ust. 1 [rozporządzenia Dublin III], zdefiniowanej w rozporządzeniu jako »klauzula dyskrecjonalna«?
- b) jakie kryteria powinien zastosować sąd, do którego wniesiono środek zaskarżenia na podstawie art. 27 [rozporządzenia Dublin III], aby móc ocenić ryzyko pośredniego odesłania (refoulement), oprócz kryteriów określonych w rozdziałach III i IV, biorąc pod uwagę, że ryzyko to zostało już wykluczone przez państwo, które rozpatrywało pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej?».

Sprawa C-297/21

- 45 XXX.XX, który twierdzi, że jest obywatelem Afganistanu, złożył w Niemczech wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który został ostatecznie odrzucony, a następnie wydano decyzję o wydaleniu, która stała się ostateczna.
- 46 W międzyczasie XXX.XX udał się do Włoch, gdzie złożył drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Po sprawdzeniu w bazie danych Eurodac Republika Włoch skierowała do Republiki Federalnej Niemiec wniosek o wtórne przejście na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Dublin III. To ostatnie państwo członkowskie zgodziło się na wtórne przejście, po czym Republika Włoch wydała decyzję o przekazaniu.
- 47 XXX.XX zaskarżył tę decyzję do Tribunale di Firenze (trybunału we Florencji, Włochy), będącego sądem odsyłającym w sprawie C-297/21, podnosząc naruszenie art. 4 karty praw podstawowych, a także art. 3 ust. 2 i art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.
- 48 Zdaniem XXX.XX Republika Włoch odrzuciła jego wniosek bez dokonania oceny ogólnej sytuacji masowej przemocy w Afganistanie. Wspomniana decyzja o przekazaniu narusza jego zdaniem art. 4 karty praw podstawowych z powodu ryzyka „pośredniego odesłania”, na które decyzja ta naraża XXX.XX w tym znaczeniu, że może spowodować jego odesłanie przez Republikę Federalną Niemiec do Afganistanu. W konsekwencji XXX.XX wnosi do sądu odsyłającego o stwierdzenie nieważności dotyczącej go decyzji o przekazaniu i o zastosowanie na jego korzyść art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.
- 49 Ministerstwo spraw wewnętrznych kwestionuje zasadność tego żądania. Wskazuje ono, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej może być rozpatrywany przez tylko jedno państwo członkowskie, w tej sprawie przez Republikę Federalną Niemiec. Przedmiotem postępowania ze skargi na decyzję o przekazaniu wydaną na podstawie art. 18 rozporządzenia Dublin III nie jest ponowna ocena ryzyka związanego z ewentualnym „odesłaniem” do państwa pochodzenia, lecz ocena zgodności z prawem decyzji o przekazaniu do Niemiec, przy czym to państwo członkowskie jest obowiązane do przestrzegania bezwzględnego zakazu odesłania XXX.XX do państwa trzeciego, w którym mógłby zostać poddany nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu.
- 50 W tych okolicznościach Tribunale di Firenze (trybunał we Florencji) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Przede wszystkim, czy art. 17 ust. 1 [rozporządzenia Dublin III] należy interpretować zgodnie z art. 19 i 47 [karty praw podstawowych] oraz art. 27 [tego rozporządzenia] w ten sposób, że sąd państwa członkowskiego, rozpatrujący środek zaskarżenia na decyzję [ministerstwa spraw wewnętrznych], może uznać odpowiedzialność państwa członkowskiego, które powinno dokonać przekazania na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) [wspomnianego rozporządzenia], jeżeli stwierdzi, że w odpowiedzialnym państwie członkowskim istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement poprzez odesłanie wnioskodawcy do jego państwa pochodzenia, w którym byłby on narażony na niebezpieczeństwo śmierci lub nieludzkiego lub poniżającego traktowania?

- 2) Ewentualnie, czy art. 3 ust. 2 [rozporządzenia Dublin III] należy interpretować zgodnie z art. 19 i 47 [karty praw podstawowych] oraz art. 27 [tego rozporządzenia] w ten sposób, że sąd może uznać, że państwo zobowiązane do dokonania przekazania na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jeżeli zostanie wykazane, że:
- a) w odpowiedzialnym państwie członkowskim istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement poprzez odesłanie wnioskodawcy do jego państwa pochodzenia, w którym byłby on narażony na niebezpieczeństwo śmierci lub niehumanitarnego lub poniżającego traktowania;
  - b) niemożliwe jest dokonanie przekazania do innego państwa wyznaczonego na podstawie kryteriów określonych w rozdziale III [rozporządzenia Dublin III]?”.

Sprawa C-315/21

- 51 PP, urodzony w Pakistanie, złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niemczech.
- 52 PP udał się do Włoch, gdzie złożył drugi wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Po sprawdzeniu w bazie danych Eurodac Republika Włoska skierowała do Republiki Federalnej Niemiec wnioski o wtórne przejście na podstawie art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Dublin III. To ostatnie państwo członkowskie zgodziło się na wtórne przejście na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia, po czym Republika Włoska wydała decyzję o przekazaniu.
- 53 PP zwrócił się do Tribunale di Milano (trybunału w Mediolanie, Włochy), będącego sądem odsyłającym w sprawie C-315/21, o stwierdzenie nieważności tej decyzji o przekazaniu, po pierwsze, z powodu naruszenia jego prawa do informacji ustanowionego w art. 4 rozporządzenia Dublin III, a po drugie, z tego powodu, że decyzja ta niezgodnie z prawem naraża go na ryzyko „pośredniego odesłania” przez Republikę Federalną Niemiec do Pakistanu.
- 54 Ministerstwo spraw wewnętrznych kwestionuje zasadność tych zarzutów. Z jednej strony przedstawiło ono dowód, że odbyła się indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 rozporządzenia Dublin III, a z drugiej strony wskazało, że z orzecznictwa Corte suprema di cassazione (sądu kasacyjnego) wynika, że sąd odsyłający w tej sprawie nie jest właściwy do stwierdzenia nieprawidłowości formalnych związanych z nieprzestrzeganiem rozporządzenia Dublin III ani do zbadania sytuacji PP co do istoty, ponieważ zadanie przeprowadzenia takiego badania należy do państwa członkowskiego już uznanego za odpowiedzialne, mianowicie do Republiki Federalnej Niemiec. Ponadto nieprzestrzeganie art. 4 rozporządzenia Dublin III jest niewystarczające, aby, w braku konkretnego naruszenia praw PP, stwierdzić nieważność wydanej wobec niego decyzji o przekazaniu.
- 55 Co się tyczy ryzyka „pośredniego odesłania”, to zdaniem ministerstwa spraw wewnętrznych należy przyjąć, że art. 18 ust. 2 akapit ostatni rozporządzenia Dublin III – zgodnie z którym odpowiedzialne państwo członkowskie powinno zapewnić, aby zainteresowana osoba mogła skorzystać lub skorzystała z dostępu do skutecznego środka zaskarżenia – jest przestrzegany we wszystkich państwach członkowskich, ponieważ obowiązek ten wynika z mającego bezpośrednie zastosowanie rozporządzenia Unii. Podobnie zagwarantowana jest ogólna zasada non-refoulement zawarta w Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, podpisanej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. [*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 189, s. 150, nr 2545 (1954)], która weszła w życie w dniu 22 kwietnia 1954 r. i została ratyfikowana przez wszystkie państwa członkowskie. Biorąc pod uwagę wzajemne zaufanie, które powinno regulować stosunki między państwami członkowskimi, sądy jednego państwa członkowskiego nie mogą zatem badać, czy

możliwość zaskarżenia decyzji o oddaleniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej jest zapewniona w innym państwie członkowskim, wyznaczonym jako odpowiedzialne państwo członkowskie.

56 W tych okolicznościach Tribunale di Milano (trybunał w Mediolanie) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy art. 4 i 5 rozporządzenia [Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że ich naruszenie powoduje samo w sobie niezgodność z prawem zaskarżonego aktu na podstawie art. 27 rozporządzenia [Dublin III], niezależnie od konkretnych konsekwencji tego naruszenia dla treści decyzji i dla określenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego?
- 2) Czy art. 27 rozporządzenia [Dublin III] w związku z art. 18 ust. 1 lit. a) lub w związku z art. 18 ust. [1] lit. b)–d) oraz art. 20 ust. 5 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że określa on różne przedmioty zaskarżenia, różne zarzuty, które należy podnieść w postępowaniu sądowym, oraz różne aspekty naruszeń obowiązków informacyjnych i przeprowadzenia rozmowy indywidualnej w rozumieniu art. 4 i 5 [tego] rozporządzenia?
- 3) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie: Czy art. 4 i 5 rozporządzenia [Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że przewidziane w nich gwarancje informacyjne mają zastosowanie wyłącznie w przypadku, o którym mowa w art. 18 ust. 1 lit. a), a nie również w procedurze wtórnego przejęcia, czy też należy je interpretować w ten sposób, że w tej ostatniej procedurze obowiązki informacyjne mają zastosowanie przynajmniej w odniesieniu do wygaśnięcia odpowiedzialności na podstawie art. 19 [tego] rozporządzenia] lub do wad systemowych w procedurze azyłowej i w warunkach przyjmowania wnioskodawców, które pociągają za sobą ryzyko nieludzkiego i poniżającego traktowania w rozumieniu art. 4 [karty praw podstawowych], o którym mowa w art. 3 ust. 2 [rozporządzenia Dublin III]?
- 4) Czy art. 3 ust. 2 [rozporządzenia Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że »w procedurze azyłowej wady systemowe« obejmują również ewentualne konsekwencje prawomocnych orzeczeń o oddaleniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, przyjętych przez sąd państwa członkowskiego dokonującego wtórnego przejęcia, jeżeli sąd, do którego zwrócono się na podstawie art. 27 [tego] rozporządzenia, uzna, że istnieje rzeczywiste ryzyko, iż wnioskodawca zostanie poddany nieludzkemu i poniżającemu traktowaniu w przypadku jego odesłania do państwa pochodzenia przez [wspomniane] państwo członkowskie, również z uwagi na fakt, że uznano, iż toczy się tam powszechny konflikt zbrojny w rozumieniu art. 15 lit. c) [dyrektywy 2011/95?]”.

Sprawa C-328/21

57 GE, pochodzący z Iraku, złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w Finlandii.

58 Następnie GE udał się do Włoch, gdzie został zgłoszony jako osoba przebywająca nielegalnie. Po sprawdzeniu w bazie danych Eurodac Republika Włoska skierowała do Republiki Finlandii wnioski o wtórne przejęcie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Dublin III. To ostatnie państwo członkowskie zgodziło się na wtórne przejęcie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia, po czym Republika Włoska wydała decyzję o przekazaniu.

- 59 GE kwestionuje tę decyzję przed Tribunale di Trieste (trybunałem w Trieście, Włochy), będącego sądem odsyłającym w sprawie C-328/21. Na poparcie skargi podnosi on, że wspomniana decyzja o przekazaniu narusza art. 3 ust. 2 rozporządzenia Dublin III, zasadę non-refoulement, art. 17 rozporządzenia Eurodac, art. 20 rozporządzenia Dublin III oraz obowiązki informacyjne przewidziane w art. 29 rozporządzenia Eurodac i w art. 4 rozporządzenia Dublin III.
- 60 Ministerstwo spraw wewnętrznych kwestionuje zasadność tych zarzutów.
- 61 W tych okolicznościach Tribunale di Trieste (trybunał w Trieście) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Jakie konsekwencje prawne przewiduje prawo Unii w odniesieniu do decyzji o przekazaniu w celu wtórnego przejęcia na podstawie [przepisów] rozdziału VI sekcja III [rozporządzenia Dublin III], jeżeli państwo nie dostarczyło informacji przewidzianych w art. 4 [tego rozporządzenia] i art. 29 [rozporządzenia Eurodac]?
- 2) W szczególności, w przypadku gdy został wniesiony pełny i skuteczny środek odwoławczy od decyzji o przekazaniu:
- a) Czy art. 27 rozporządzenia [Dublin III] należy interpretować:
- w taki sposób, że niedoręczenie ulotki informacyjnej, o której jest mowa w art. 4 ust. 2 i 3 [tego] rozporządzenia, osobie znajdującej się w sytuacji opisanej w art. 23 ust. 1 [tego] rozporządzenia przesądza samo w sobie o nieusuwalnej nieważności decyzji o przekazaniu (i ewentualnie również o odpowiedzialności za rozpoznanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przez państwo członkowskie, do którego osoba złożyła nowy wniosek);
  - czy też w taki sposób, że to na skarżącym spoczywa ciężar udowodnienia przed sądem, że gdyby otrzymał ulotkę, wynik postępowania byłby inny?
- b) Czy art. 27 rozporządzenia [Dublin III] należy interpretować:
- w taki sposób, że niedoręczenie ulotki informacyjnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia [Eurodac], osobie znajdującej się w sytuacji opisanej w art. 24 ust. 1 rozporządzenia [Dublin III], przesądza samo w sobie o nieusuwalnej nieważności decyzji o przekazaniu (i ewentualnie także o powstaniu w związku z tym koniecznej możliwości złożenia nowego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej);
  - czy też w taki sposób, że to na skarżącym spoczywa ciężar udowodnienia przed sądem, że gdyby otrzymał ulotkę, wynik postępowania byłby inny?”.

Postępowanie przed Trybunałem

- 62 Sądy odsyłające w sprawach C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21 wniosły o zastosowanie trybu przyspieszonego lub o rozpoznanie sprawy w pierwszej kolejności, czyli o zastosowanie, odpowiednio art. 105 lub art. 53 § 3 regulaminu postępowania przed Trybunałem.
- 63 Na poparcie tych wniosków sądy te powołują się zasadniczo na troskę o usunięcie sytuacji niepewności, w jakiej znajdują się zainteresowane osoby, konieczność – wynikającą zarówno z prawa Unii, jak i z prawa krajowego – szybkiego wydania orzeczeń w postępowaniach

głównych, w szczególności z uwagi na znaczną liczbę toczących się postępowań dotyczących analogicznych kwestii, a także na pilną potrzebę usunięcia rozbieżności w orzecznictwie krajowym w tej dziedzinie.

- 64 Postanowieniami prezesa Trybunału z dni 14 czerwca i 6 lipca 2021 r. sądy odsyłające zostały poinformowane o oddaleniu wniosków o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym. Postanowienia te zostały wydane zasadniczo z następujących względów: Z jednej strony, skutki decyzji o przekazaniu będących przedmiotem tych spraw zostały zawieszono w oczekiwaniu na odpowiedź Trybunału. Z drugiej strony, argumenty przedstawione przez same te sądy nie są w stanie wykazać konieczności orzekania w trybie przyspieszonym zgodnie z art. 105 regulaminu postępowania.
- 65 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem nie są wystarczające same w sobie do uzasadnienia zastosowania trybu przyspieszonego ani zwykły interes podmiotów prawa, jakkolwiek istotny i uzasadniony, w tym, by zakres uprawnień wywodzonych przez nie z prawa Unii został określony w możliwie najkrótszym czasie, ani znaczna liczba osób lub sytuacji prawnych, których może dotyczyć orzeczenie sądu odsyłającego, jakie ma zapaść w wyniku skierowania sprawy do Trybunału w trybie prejudycjalnym (postanowienie prezesa Trybunału z dnia 22 listopada 2018 r., Globalcaja, C-617/18, EU:C:2018:953, pkt 13, 14 i przytoczone tam orzecznictwo), ani argument wywodzony z tego, że każde orzeczenie w trybie prejudycjalnym dotyczące rozporządzenia Dublin III wymaga szybkiego udzielenia odpowiedzi (postanowienie prezesa Trybunału z dnia 20 grudnia 2017 r., M. A. i in., C-661/17, EU:C:2017:1024, pkt 17 i przytoczone tam orzecznictwo), ani okoliczność, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym został złożony w ramach postępowania mającego w systemie krajowym pilny charakter oraz że sąd odsyłający jest zobowiązany zapewnić szybkie rozstrzygnięcie sporu (postanowienie prezesa Trybunału z dnia 25 stycznia 2017 r., Hassan, C-647/16, EU:C:2017:67, pkt 12 i przytoczone tam orzecznictwo), ani wreszcie potrzeba ujednolicenia rozbieżnego orzecznictwa krajowego (postanowienie prezesa Trybunału z dnia 30 kwietnia 2018 r., Oro Efectivo, C-185/18, EU:C:2018:298, pkt 17).
- 66 Co się tyczy wniosków o rozpoznanie spraw w pierwszej kolejności, sądy odsyłające w sprawach C-315/21 i C-328/21 zostały poinformowane, że nie ma potrzeby rozpatrywania tych spraw w pierwszej kolejności na podstawie art. 53 § 3 regulaminu postępowania, przy czym postanowienie prezesa Trybunału nie stanowi oddalenia ich wniosków, ponieważ regulamin postępowania nie przewiduje możliwości złożenia przez sąd krajowy, na podstawie tego przepisu, wniosku o rozpoznanie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w pierwszej kolejności.
- 67 Decyzją z dnia 6 lipca 2021 r. sprawy C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21 zostały połączone do celów pisemnego i ustnego etapu postępowania oraz wydania wyroku.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

- 68 Wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zostały złożone w ramach sporów dotyczących zgodności z prawem decyzji o przekazaniu wydanych przez ministerstwo spraw wewnętrznych na podstawie przepisów krajowych wdrażających art. 26 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.

- 69 We wszystkich sprawach w postępowaniach głównych decyzje o przekazaniu zostały wydane w odniesieniu do zainteresowanych osób nie w celu przejęcia ich przez wezwane państwo członkowskie na podstawie art. 18 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Dublin III, lecz w celu ich wtórnego przejęcia przez to państwo członkowskie, w zależności od przypadku, na podstawie art. 18 ust. 1 lit. b) lub d) tego rozporządzenia.
- 70 W poszczególnych sprawach w postępowaniach głównych podniesiono obie lub jedną z następujących kwestii.
- 71 Pierwsza kwestia, rozpatrywana w sprawach C-228/21, C-315/21 i C-328/21, dotyczy prawa do informacji, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia Dublin III i art. 29 rozporządzenia Eurodac, a także przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, o której mowa w art. 5 rozporządzenia Dublin III. W szczególności dotyczy ona konsekwencji, jakie należy wyciągnąć dla zgodności z prawem decyzji o przekazaniu z braku przekazania wspólnej broszury, o której mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Dublin III i w art. 29 ust. 3 rozporządzenia Eurodac, a także z braku przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, o której mowa w art. 5 rozporządzenia Dublin III.
- 72 Druga kwestia, rozpatrywana w sprawach C-254/21, C-297/21 i C-315/21, dotyczy uwzględnienia przez sąd odpowiedzialny za badanie zgodności z prawem decyzji o przekazaniu ryzyka związanego z „pośrednim odesłaniem” zainteresowanej osoby, a tym samym naruszenia zasady non-refoulement przez odpowiedzialne państwo członkowskie.

W przedmiocie pytań w sprawach C-228/21 i C-328/21 oraz dwóch pierwszych pytań w sprawie C-315/21

- 73 Poprzez pytania te, które należy rozpatrzyć łącznie, sądy odsyłające w sprawach C-228/21, C-315/21 i C-328/21 zmierzają w istocie do ustalenia, czy rozporządzenie Dublin III, a w szczególności jego art. 4, 5 i 27 oraz rozporządzenie Eurodac, a w szczególności jego art. 29, należy interpretować w ten sposób, że nieprzekazanie wspólnej broszury lub nieprzeprowadzenie indywidualnej rozmowy, o których mowa w tych przepisach, powoduje nieważność decyzji o przekazaniu wydanej w ramach postępowania w sprawie wtórnego przejęcia osoby przewidzianego w art. 23 ust. 1 lub art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, niezależnie od konkretnych konsekwencji wspomnianego braku dla treści tej decyzji o przekazaniu i ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.
- 74 W tym właśnie kontekście należy zbadać zakres prawa do informacji i prawa do indywidualnej rozmowy, a następnie konsekwencje związane z naruszeniem tych praw.

W przedmiocie prawa do informacji (art. 4 rozporządzenia Dublin III i art. 29 rozporządzenia Eurodac)

- 75 Na wstępie należy zauważyć, że sprawy w postępowaniach głównych dotyczą decyzji o przekazaniu wydanych nie w ramach postępowań w sprawie przejęcia na podstawie art. 21 rozporządzenia Dublin III, lecz w ramach postępowań w sprawie wtórnego przejęcia osób, o których mowa w art. 23 i 24 tego rozporządzenia. Dokładniej rzecz ujmując, w sprawie C-228/21 to wtórne przejęcie dotyczy osoby, która wcześniej złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, gdzie jest on rozpatrywany, co stanowi sytuację, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia. Ponadto w sprawach C-315/21 i C-328/21 wtórne przejęcie dotyczy osób, z których każda wcześniej złożyła wniosek

- o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim, gdzie został on odrzucony, co odpowiada sytuacji, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) wspomnianego rozporządzenia.
- 76 Ponadto w sprawach C-228/21 i C-315/21 każda z zainteresowanych osób złożyła we Włoszech kolejny wniosek o udzielenie azylu, podczas gdy w sprawie C-328/21 z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że GE nie złożył we Włoszech wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, lecz przebywał tam nielegalnie. Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał w tej sprawie, wynika jednak, że zdaniem GE został on potraktowany jako osoba przebywająca nielegalnie tylko dlatego, że ministerstwo spraw wewnętrznych nie uwzględniło w należyty sposób jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej; powinien to zweryfikować sąd odsyłający.
- 77 To właśnie w kontekście kolejnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej (sprawy C-228/21 i C-315/21) oraz – z zastrzeżeniem weryfikacji przez sąd odsyłający – nielegalnego pobytu po złożeniu w innym państwie członkowskim wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (sprawa C-328/21) zwrócono się do Trybunału z pytaniem, czy i w jakim zakresie obowiązek informacyjny przewidziany w art. 4 rozporządzenia Dublin III i obowiązek przewidziany w art. 29 ust. 1 rozporządzenia Eurodac spoczywają na państwie członkowskim.
- 78 Przy dokonywaniu wykładni przepisu prawa Unii należy brać pod uwagę nie tylko jego brzmienie, lecz także kontekst, w jakim został umieszczony, oraz cele regulacji, której stanowi on część (zob. podobnie wyrok z dnia 7 listopada 2019 r., UNESA i in., od C-105/18 do C-113/18, EU:C:2019:935, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 79 Przede wszystkim, co się tyczy brzmienia rozpatrywanych przepisów oraz, w pierwszej kolejności, art. 4 rozporządzenia Dublin III, należy zauważyć, po pierwsze, że zgodnie z art. 4 ust. 2 „informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane na piśmie” oraz że „[p]aństwa członkowskie wykorzystują do tego celu wspólną ulotkę przygotowaną na podstawie ust. 3”. Po drugie, ani ust. 1 wspomnianego art. 4, ani zawarte w nim odesłanie do art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia nie wprowadzają rozróżnienia w zależności od tego, czy odnośny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest pierwszym czy kolejnym wnioskiem. W szczególności ten ostatni przepis opisuje w sposób ogólny moment, w którym wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej uznaje się za złożony. Nie można go zatem rozumieć w ten sposób, że odnosi się on wyłącznie do pierwszego wniosku. Ponadto, jak wskazała rzecznik generalna w pkt 75 opinii, wykładnia ta wynika również z art. 23 ust. 2 akapit drugi in fine rozporządzenia Dublin III, który odsyła do art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia w odniesieniu do wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej następującego po pierwszym wniosku.
- 80 Z powyższego wynika, że zgodnie z jego literalną wykładnią art. 4 rozporządzenia Dublin III wymaga przekazania wspólnej broszury niezwłocznie po złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, niezależnie od tego, czy chodzi o pierwszy wniosek, czy też nie.
- 81 Co się tyczy w drugiej kolejności art. 29 rozporządzenia Eurodac, o którym mowa w pytaniu drugim lit. b) w sprawie C-328/21, należy zauważyć, po pierwsze, że ust. 1 lit. b) tego artykułu stanowi, iż „[p]aństwo członkowskie pochodzenia informuje osobę objętą [...] art. 17 ust. 1”, to jest obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca przebywającego nielegalnie na terytorium państwa trzeciego, „na piśmie [...] o celu, w którym jej dane będą przetwarzane w systemie Eurodac, łącznie z opisem celów [rozporządzenia Dublin III], zgodnie z jego art. 4 [...]”.

- 82 Po drugie, art. 29 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia Eurodac uściśla, że „[w] odniesieniu do osoby objętej zakresem art. 17 ust. 1 informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przekazuje się nie później niż w momencie przesłania danych dotyczących tej osoby do systemu centralnego. [...]”.
- 83 Po trzecie, art. 29 ust. 3 rozporządzenia Eurodac przewiduje, że „[w]spólną ulotkę zawierającą co najmniej informacje, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz informacje, o których mowa w art. 4 ust. 1 [rozporządzenia Dublin III] sporządza się zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 44 ust. 2 tego rozporządzenia.
- 84 Wynika z tego, że zgodnie z jego wykładnią literalną art. 29 rozporządzenia Eurodac wymaga udostępnienia wspólnej ulotki każdemu obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi przebywającemu nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego, którego odciski palców są pobierane i przesyłane do systemu centralnego, przy czym udostępnienie to powinno nastąpić najpóźniej w chwili przesłania, niezależnie od tego, czy osoba ta złożyła wcześniej wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim.
- 85 Następnie należy zauważyć, że taka wykładnia literalna art. 4 rozporządzenia Dublin III i art. 29 rozporządzenia Eurodac znajduje potwierdzenie w kontekście normatywnym, w jaki wpisują się te przepisy.
- 86 Co się tyczy w pierwszej kolejności art. 4 rozporządzenia Dublin III, to znajduje się on w rozdziale II tego rozporządzenia, zatytułowanym „Ogólne zabezpieczenia i gwarancje”. Jak zauważyła rzecznik generalna w pkt 76 opinii, przepisy tego rozdziału mają zastosowanie do wszystkich sytuacji objętych zakresem stosowania rozporządzenia Dublin III, a zatem nie tylko do szczególnej sytuacji, takiej jak złożenie po raz pierwszy wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 87 Ponadto z art. 16a ust. 1 rozporządzenia nr 1560/2003 wynika, że wspólna ulotka zawarta w załączniku X do tego rozporządzenia ma na celu poinformowanie „wszystkich” osób ubiegających się o ochronę międzynarodową o przepisach rozporządzenia Dublin III i rozporządzenia Eurodac. Załącznik X dzieli się na dwie części, mianowicie część A i część B. Część A tego załącznika zawiera wzór wspólnej ulotki dla wszystkich osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, niezależnie od ich sytuacji. Część B wspomnianego załącznika zawiera wzór wspólnej ulotki, którą należy dodatkowo przekazać zainteresowanej osobie we wszystkich przypadkach, w których państwo członkowskie uważa, że inne państwo członkowskie może być odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu, w tym, biorąc pod uwagę ogólny charakter terminów zawartych w ramce i odnoszący się do niej przypis znajdujący się w części A, o których mowa w pkt 32 niniejszego wyroku, gdy to przy okazji złożenia kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej państwo członkowskie, w którym go złożono, stwierdza, że za jego rozpatrzenie może być odpowiedzialne inne państwo członkowskie.
- 88 Jeżeli chodzi, w drugiej kolejności, o art. 29 rozporządzenia Eurodac, to należy mieć na względzie okoliczność, że art. 1 tego rozporządzenia stanowi, iż celem systemu Eurodac „jest pomoc w ustalaniu, które państwo członkowskie, zgodnie z rozporządzeniem [Dublin III], odpowiada za rozpatrywanie wniosków o ochronę międzynarodową złożonych w państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, a także ułatwianie w inny sposób stosowania rozporządzenia [Dublin III] na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu”.

- 89 W tym względzie załącznik XIII do rozporządzenia nr 1560/2003, zatytułowany „Informacje dla obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców nielegalnie przebywających w państwie członkowskim, zgodnie z art. 29 ust. 3 [rozporządzenia Eurodac]”, ma na celu poinformowanie zainteresowanej osoby, że właściwe organy państwa członkowskiego, w którym przebywa ona nielegalnie, mogą pobrać odciski palców, zgodnie z uprawnieniem przyznany im w art. 17 rozporządzenia Eurodac, i z którego powinny skorzystać, jeżeli uznają za konieczne sprawdzenie, czy osoba ta nie złożyła wcześniej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w innym państwie członkowskim. Wspomniany załącznik XIII zawiera wspomniane w pkt 34 niniejszego wyroku ramkę i odnoszący się do niej przypis, w którym uściślono, że jeżeli właściwe organy uznają, iż osoba ta mogła złożyć taki wniosek w innym państwie członkowskim, które mogłoby być odpowiedzialne za jej rozpatrzenie, osoba ta otrzyma bardziej szczegółowe informacje dotyczące procedury, która będzie się toczyć, oraz jej skutków dla niej i dla jej praw, przy czym informacjami tymi są informacje zawarte w części B załącznika X do rozporządzenia nr 1560/2003.
- 90 Ten kontekst normatywny potwierdza, że przebywającemu nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi, którego odciski palców są pobierane i przesyłane do systemu centralnego przez właściwy organ tego państwa członkowskiego zgodnie z art. 17 rozporządzenia Eurodac w celu sprawdzenia, czy istnieje ewentualny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który został już złożony w innym państwie członkowskim, właściwe organy krajowe powinny udostępnić wspólną ulotkę. Należy dodać, że udostępnienie to powinno obejmować zarówno część B załącznika X do rozporządzenia nr 1560/2003, dotyczącą przypadku, w którym właściwe organy mają powody, by sądzić, że inne państwo członkowskie mogłoby być odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak i część A tego załącznika, w której skoncentrowana jest zasadnicza część informacji dotyczących Eurodac, co odzwierciedla zresztą przypis znajdujący się w części B tego załącznika, wspomniany w pkt 33 niniejszego wyroku.
- 91 Wreszcie, co się tyczy celu obowiązku informowania, rząd włoski i Komisja odnoszą w swoich uwagach, opierając się na wyroku z dnia 2 kwietnia 2019 r., H. i R. (C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280), że wpisuje się on w kontekst ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.
- 92 Zdaniem tych zainteresowanych stron w przypadku procedur wtórnego przejścia na podstawie art. 23 lub 24 rozporządzenia Dublin III, które to procedury mają zastosowanie do osób, o których mowa w art. 20 ust. 5 lub w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d) tego rozporządzenia, w przypadkach, o których mowa w tym ostatnim przepisie, proces ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego został już w państwie członkowskim zakończony, lub w okolicznościach, o których mowa w art. 20 ust. 5, został przerwany lub nadal trwa w państwie członkowskim, które jest odpowiedzialne za jego zakończenie. Tak więc nie jest zadaniem wnioskującego państwa członkowskiego ustalenie, w ramach procedury wtórnego przejścia, odpowiedzialnego państwa członkowskiego, co należy do innego państwa członkowskiego, niezależnie od tego, czy proces ten został zakończony.
- 93 W związku z tym rząd włoski i Komisja uważają, że udostępnienie wspólnej ulotki w ramach wykonywania obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 4 rozporządzenia Dublin III i w art. 29 rozporządzenia Eurodac nie realizuje celu użytecznego w kontekście postępowania w sprawie wtórnego przejścia, przynajmniej w odniesieniu do kwestii ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego.

- 94 W tym względzie należy jednak zauważyć, że kwestia ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego niekoniecznie jest ostatecznie zamknięta na etapie postępowania w sprawie wtórnego przejęcia.
- 95 Prawdą jest, że Trybunał orzekł w istocie w pkt 67–80 wyroku z dnia 2 kwietnia 2019 r., H. i R. (C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280), że skoro odpowiedzialność za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej została już ustalona, nie ma potrzeby ponownego stosowania przepisów regulujących proces ustalania tej odpowiedzialności, wśród których w pierwszym rzędzie znajdują się kryteria określone w rozdziale III rozporządzenia Dublin III.
- 96 Jednakże okoliczność, że nie jest konieczne dokonanie takiego ponownego ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego, nie oznacza, jak zauważyła również w istocie rzecznik generalna w pkt 81 opinii, że państwo członkowskie, które zamierza złożyć lub złożyło wniosek o wtórne przejęcie, może pominąć informacje, których wnioskodawca mógłby mu udzielić, i które mogłyby stanowić przeszkodę dla złożenia takiego wniosku o wtórne przejęcie, a także późniejszego przekazania tej osoby do wezwanego państwa członkowskiego.
- 97 Dowody dotyczące wygaśnięcia odpowiedzialności wezwanego państwa członkowskiego na podstawie przepisów art. 19 rozporządzenia Dublin III mogą bowiem prowadzić do zmiany ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, pkt 27), do braku dochowania terminu do złożenia wniosku o wtórne przejęcie, o którym mowa w art. 23 ust. 3 tego rozporządzenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, pkt 55), do niedochowania przez wnioskujące państwo członkowskie terminu na przekazanie, o którym mowa w art. 29 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 25 października 2017 r., Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, pkt 46), do stwierdzenia istnienia wad systemowych w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek, o których mowa w art. 3 ust. 2 akapit drugi tego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 85, 86), a także do stwierdzenia istnienia, w świetle stanu zdrowia danej osoby, rzeczywistego i udowodnionego ryzyka niehumanitarnego lub poniżającego traktowania w wypadku przekazania do wezwanego państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lutego 2017 r., C. K. i in. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, pkt 96).
- 98 Ponadto Trybunał orzekł już, że zgodnie z zasadą lojalnej współpracy państwo członkowskie nie może skutecznie wystosować wniosku o wtórne przejęcie w sytuacji objętej art. 20 ust. 5 rozporządzenia Dublin III, jeżeli zainteresowana osoba przekazała mu materiały wykazujące w sposób oczywisty, że na podstawie kryteriów odpowiedzialności wskazanych w art. 8–10 wspomnianego rozporządzenia to państwo członkowskie należy uważać za państwo odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Przeciwnie, w takiej sytuacji rzecone państwo członkowskie powinno uznać własną odpowiedzialność (wyrok z dnia 2 kwietnia 2019 r., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, pkt 83).
- 99 Wreszcie art. 7 ust. 3 rozporządzenia Dublin III wyraźnie stanowi, że „[z] myślą o stosowaniu kryteriów, o których mowa w art. 8, 10 i 16 państwa członkowskie biorą pod uwagę wszelkie dostępne dowody dotyczące przebywania na terytorium państwa członkowskiego członków rodziny, krewnych lub innych osób należących do rodziny wnioskodawcy, pod warunkiem że takie dowody zostaną przedstawione przed zaakceptowaniem przez inne państwo członkowskie wniosku o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby na mocy, odpowiednio, art. 22 i 25 i że poprzednie wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożone przez wnioskodawcę nie stały się jeszcze przedmiotem pierwszej decyzji co do istoty wniosku”.

- 100 Z wyjaśnień przedstawionych w pkt 96–99 niniejszego wyroku wynika, że wbrew twierdzeniom rządu włoskiego i Komisji zainteresowana osoba może powołać się na szereg okoliczności mogących, w sytuacjach, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. b), c) lub d) rozporządzenia Dublin III, zmienić ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, które miało miejsce wcześniej w innym państwie członkowskim lub, w sytuacji objętej art. 20 ust. 5 tego rozporządzenia, wpłynąć na takie ustalenie.
- 101 W konsekwencji cel udostępnienia wspólnej ulotki, którym jest dostarczenie zainteresowanej osobie informacji dotyczących stosowania rozporządzenia Dublin III i jej praw w kontekście ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, potwierdza z kolei wykładnię art. 4 rozporządzenia Dublin III i art. 29 rozporządzenia Eurodac wynikającą z brzmienia tych przepisów i przedstawioną w pkt 80 i 84 niniejszego wyroku.
- 102 Z ogółu powyższych rozważań wynika, że art. 4 rozporządzenia Dublin III i art. 29 rozporządzenia Eurodac należy interpretować w ten sposób, że obowiązek dostarczenia informacji, o których w nich mowa, w szczególności wspólnej ulotki, ma zastosowanie zarówno w kontekście pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i procedury przejścia, o których mowa, odpowiednio, w art. 20 ust. 1 i w art. 21 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, jak i w kontekście kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sytuacji, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Eurodac, mogących prowadzić do wszczęcia procedur wtórnego przejścia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.

W przedmiocie indywidualnej rozmowy (art. 5 rozporządzenia Dublin III)

- 103 Z art. 5 ust. 1 rozporządzenia Dublin III wynika, że w celu usprawnienia procesu ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego państwo członkowskie dokonujące takiego ustalenia przeprowadza indywidualną rozmowę z wnioskodawcą oraz że rozmowa ta pozwala również zapewnić, iż wnioskodawca prawidłowo zrozumie informacje dostarczone mu zgodnie z art. 4 tego rozporządzenia.
- 104 W tych okolicznościach rozważania dotyczące obowiązku informacyjnego zawarte w pkt 96–100 niniejszego wyroku mają znaczenie również w odniesieniu do indywidualnej rozmowy przewidzianej w art. 5 rozporządzenia Dublin III.
- 105 O ile bowiem wspólna ulotka ma na celu poinformowanie zainteresowanej osoby o stosowaniu rozporządzenia Dublin III, o tyle indywidualna rozmowa stanowi sposób sprawdzenia, czy osoba ta rozumie informacje, które zostały jej dostarczone w tej ulotce, i stanowi dla niej doskonałą okazję, a nawet gwarancję, że będzie mogła przekazać właściwemu organowi informacje, które mogą skłonić dane państwo członkowskie do niekierowania do innego państwa członkowskiego wniosku o wtórne przejście, a nawet, w stosownym przypadku, uniemożliwi przekazanie wspomnianej osoby.
- 106 Z powyższego wynika, że – wbrew twierdzeniom rządu włoskiego i Komisji – art. 5 rozporządzenia Dublin III należy interpretować w ten sposób, że obowiązek przeprowadzenia przewidzianej w tym rozporządzeniu indywidualnej rozmowy ma zastosowanie zarówno w kontekście pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i procedury przejścia, o których mowa, odpowiednio, w art. 20 ust. 1 i w art. 21 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, jak i w kontekście kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sytuacji, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Eurodac, mogących prowadzić do wszczęcia procedur wtórnego przejścia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.

W przedmiocie konsekwencji naruszenia prawa do informacji i prawa do indywidualnej rozmowy

- 107 Jak orzekł już Trybunał, brzmienie art. 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, który przewiduje, że osobie, której dotyczy decyzja o przekazaniu, przysługuje prawo do skutecznego środka zaskarżenia takiej decyzji, nie wskazuje żadnego ograniczenia argumentów, na które można się powołać w ramach tego środka zaskarżenia. To samo dotyczy brzmienia art. 4 ust. 1 lit. d) tego rozporządzenia, dotyczącego informacji, która powinna zostać dostarczona wnioskodawcy przez właściwe władze w przedmiocie możliwości zakwestionowania decyzji o przekazaniu (wyrok z dnia 7 czerwca 2016 r., Ghezl bash, C-63/15, EU:C:2016:409, pkt 36).
- 108 Jednakże zakres środka zaskarżenia jest sprecyzowany w motywie 19 rozporządzenia Dublin III, w którym wskazano, że w celu zapewnienia zgodności z prawem międzynarodowym skuteczny środek zaskarżenia przewidziany tym rozporządzeniem w odniesieniu do decyzji o przekazaniu powinien obejmować zarówno zbadanie stosowania rozporządzenia, jak i zbadanie sytuacji prawnej i faktycznej w państwie członkowskim, do którego osoba ubiegająca się o azyl jest przekazywana [wyrok z dnia 15 kwietnia 2021 r., État belge (Okoliczności zaistniałe po wydaniu decyzji o przekazaniu), C-194/19, EU:C:2021:270, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 109 Ponadto z orzecznictwa Trybunału wynika, że w świetle w szczególności ogólnego rozwoju systemu ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wniesionego w jednym z państw członkowskich w związku z przyjęciem rozporządzenia Dublin III oraz w świetle celów wskazanych w tym rozporządzeniu art. 27 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że przewidziane w nim odwołanie od decyzji o przekazaniu powinno umożliwiać odniesienie się do przestrzegania zarówno zasad przypisania odpowiedzialności za zbadanie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, jak i przewidzianych w nim gwarancji proceduralnych [wyrok z dnia 15 kwietnia 2021 r., État belge (Okoliczności zaistniałe po wydaniu decyzji o przekazaniu), C-194/19, EU:C:2021:270, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo].
- 110 Tymczasem zarówno obowiązki informacyjne przewidziane w art. 4 rozporządzenia Dublin III oraz w art. 29 ust. 1 lit. b) i art. 29 ust. 3 rozporządzenia Eurodac, jak i indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 rozporządzenia Dublin III stanowią gwarancje proceduralne, które należy zapewnić osobie, której dotyczy lub której może dotyczyć w szczególności procedura wtórnego przejścia na podstawie art. 23 ust. 1 lub art. 24 ust. 1 tego ostatniego rozporządzenia. Wynika stąd, że przewidziany w art. 27 ust. 1 rozporządzenia Dublin III środek zaskarżenia od decyzji o przekazaniu powinien co do zasady dotyczyć naruszenia obowiązków wynikających z tych przepisów, a w szczególności braku udostępnienia wspólnej ulotki, a także nieprzeprowadzenia indywidualnej rozmowy.
- 111 Co się tyczy konsekwencji, jakie mogą być związane z naruszeniem jednego lub drugiego z tych obowiązków, należy zauważyć, że rozporządzenie Dublin III nie dostarcza wyjaśnień w tym względzie.
- 112 Co się tyczy rozporządzenia Eurodac, to o ile określa ono w art. 37 odpowiedzialność państw członkowskich wobec każdej osoby lub państwa członkowskiego, które poniosły szkodę w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych lub jakiegokolwiek działania niezgodnego z tym rozporządzeniem, o tyle nie zawiera ono żadnych wyjaśnień co do konsekwencji, jakie mogą wyniknąć dla decyzji o przekazaniu z niedopełnienia obowiązku informacyjnego przewidzianego

w art. 29 ust. 1 lit. b) i art. 29 ust. 3 tego rozporządzenia i przypomnianego w ramce oraz w odnoszącym się do niej przypisie, zawartych w załączniku XIII do rozporządzenia nr 1560/2003, co zostało już podkreślone w pkt 89 niniejszego wyroku.

- 113 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału w braku uregulowań Unii w danej dziedzinie do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy na mocy zasady autonomii proceduralnej ustanowienie szczegółowych przepisów proceduralnych dotyczących środków prawnych mających na celu ochronę uprawnień przysługujących podmiotom prawa, pod warunkiem jednak, że przepisy te nie są mniej korzystne niż przepisy normujące podobne sytuacje podlegające prawu krajowemu (zasada równoważności) oraz że praktycznie nie uniemożliwiają lub nie czynią nadmiernie uciążliwym wykonywania uprawnień przyznanych w prawie Unii (zasada skuteczności) [wyrok z dnia 15 kwietnia 2021 r., État belge (Okoliczności zaistniałe po wydaniu decyzji o przekazaniu), C-194/19, EU:C:2021:270, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo]. Dotyczy to w szczególności konsekwencji prawnych, jakie dla decyzji o przekazaniu pociąga za sobą naruszenie obowiązku informowania lub obowiązku przeprowadzenia danej indywidualnej rozmowy (zob. podobnie wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., Addis, C-517/17, EU:C:2020:579 pkt 56, 57 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 114 W niniejszej sprawie z postanowień odsyłających i ze sformułowania pytań prejudycjalnych skierowanych do Trybunału wydaje się jednak wynikać, że prawo państwa członkowskiego sądów odsyłających samo w sobie nie pozwala na ustalenie tych konsekwencji prawnych w sposób pewny i że poprzez te pytania sądy te zmiierzają właśnie do ustalenia, w jaki sposób powinny one karać takie naruszenia.
- 115 W tych okolicznościach Trybunał powinien ustalić, jakie konsekwencje wiążą się w tym kontekście z zasadą skuteczności.
- 116 Co się tyczy w pierwszej kolejności konsekwencji prawnych, jakie mogą wynikać w odniesieniu do tej zasady z braku indywidualnej rozmowy przewidzianej w art. 5 rozporządzenia Dublin III, należy na wstępie odnieść się do wyroku z dnia 16 lipca 2020 r., Addis (C-517/17, EU:C:2020:579), wydanego w odniesieniu do sytuacji, w której obywatel państwa trzeciego, będący już beneficjentem statusu uchodźcy w państwie członkowskim, zarzucał właściwemu organowi innego państwa członkowskiego, w którym złożył inny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, że nie wysłuchał go przed odrzuceniem jego wniosku o udzielenie azylu jako niedopuszczalnego na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy w sprawie procedur. I tak wyrokiem tym Trybunał orzekł, że w świetle zasady skuteczności wykładni art. 14 i 34 owej dyrektywy należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisowi krajowemu, zgodnie z którym naruszenie obowiązku zapewnienia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową możliwości stawienia się na przesłuchanie przed wydaniem takiej decyzji o niedopuszczalności nie prowadzi do stwierdzenia nieważności tej decyzji i do przekazania sprawy organowi rozstrzygającemu do ponownego rozpoznania, chyba że przepis ten pozwala wnioskodawcy na przedstawienie osobiście w ramach postępowania odwoławczego od tej decyzji wszystkich jego argumentów przeciwko tej decyzji podczas przesłuchania spełniającego mające zastosowanie podstawowe warunki i gwarancje określone w art. 15 tej dyrektywy, a argumenty te nie są w stanie zmienić tej decyzji.
- 117 W tym względzie Trybunał podkreślił w szczególności w pkt 70 wspomnianego wyroku, że art. 14, 15 i 34 dyrektywy w sprawie procedur z jednej strony ustanawiają w sposób wiążący obowiązek zapewnienia wnioskodawcy przez państwa członkowskie możliwości stawienia się na przesłuchanie, a także konkretne i szczegółowe zasady dotyczące sposobu, w jaki przesłuchanie

to ma być prowadzone, a z drugiej strony mają na celu upewnienie się, że wnioskodawca został wezwany do przedstawienia, we współpracy z organem rozstrzygającym, wszystkich informacji istotnych dla oceny dopuszczalności oraz, w stosownym przypadku, zasadności jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, co nadaje temu przesłuchaniu pierwszorzędne znaczenie w postępowaniu w sprawie rozpatrzenia tego wniosku.

- 118 Trybunał dodał, że w braku przeprowadzenia przesłuchania przed organem rozstrzygającym w pierwszej instancji, dopiero gdy takie przesłuchanie jest prowadzone przed sądem rozpatrującym skargę na wydaną przez ten organ decyzję o niedopuszczalności i z poszanowaniem wszystkich warunków przewidzianych w dyrektywie w sprawie procedur, możliwe jest zapewnienie skuteczności prawa do bycia wysłuchanym na tym późniejszym etapie postępowania (wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., Addis, C-517/17, EU:C:2020:579, pkt 71).
- 119 Tymczasem należy zauważyć, że konsekwencje wynikające ze stosowania art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy w sprawie procedur, a mianowicie niedopuszczalność wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w danym państwie członkowskim przez osobę korzystającą już z ochrony międzynarodowej przyznanej przez pierwsze państwo członkowskie i jej odesłanie do pierwszego państwa członkowskiego, nie są poważniejsze niż konsekwencje wynikające ze stosowania art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, które narażają osoby pozbawione ochrony międzynarodowej na wtórne przejęcie.
- 120 Dokładniej rzecz ujmując, sytuacja, o której mowa w art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy w sprawie procedur, okazuje się nawet a priori mniej uciążliwa dla zainteresowanej osoby niż sytuacja, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Dublin III, w której wniosek o wtórne przejęcie dotyczy osoby, której wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został odrzucony przez państwo członkowskie, do którego kierowany jest wniosek. W tym ostatnim bowiem przypadku osobie, której dotyczy wtórne przejęcie, nie grozi – tak jak osobie, której dotyczy niedopuszczalność jej wniosku o udzielenie azylu – odesłanie do państwa członkowskiego, w którym korzysta już z ochrony międzynarodowej, lecz wydalenie przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, do jej państwa pochodzenia.
- 121 Ponadto, jak zauważyła w istocie rzecznik generalna w pkt 134–136 opinii, zarówno decyzja o niedopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wydana na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy w sprawie procedur, jak i decyzja o przekazaniu realizująca wtórne przejęcie, o której mowa w art. 23 i 24 rozporządzenia Dublin III, wymagają, aby zainteresowana osoba nie była narażona na ryzyko naruszenia art. 4 karty, co do czego w obu przypadkach można się upewnić na podstawie indywidualnej rozmowy. Indywidualna rozmowa umożliwia ponadto wykazanie obecności członków rodziny, krewnych lub innych krewnych wnioskodawcy na terytorium wnioskującego państwa członkowskiego. Pozwala to również wykluczyć możliwość, że obywatel państwa trzeciego lub bezpaństwowiec zostanie zakwalifikowany jako osoba przebywająca nielegalnie, podczas gdy faktycznie zamierzał on złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 122 Wreszcie należy zauważyć, że podobnie jak w przypadku przesłuchania przewidzianego w art. 14 dyrektywy w sprawie procedur, od przewidzianego w art. 5 rozporządzenia Dublin III obowiązku przeprowadzenia indywidualnej rozmowy można odstąpić jedynie w określonych okolicznościach. W tym względzie, podobnie jak od przesłuchania dotyczącego istoty wniosku o udzielenie azylu można odstąpić, jak wynika z art. 14 ust. 2 lit. a) dyrektywy w sprawie procedur, w sytuacji gdy organ odpowiedzialny jest w stanie zająć pozytywne stanowisko w sprawie statusu uchodźcy na podstawie dostępnych dowodów, tak art. 5 ust. 2 lit. b) w związku z art. 5 ust. 3 rozporządzenia

Dublin III wymagają, w interesie osoby, której dotyczy ewentualne wtórne przejęcie, aby indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 wspomnianego rozporządzenia miała miejsce we wszystkich przypadkach, w których właściwy organ może wydać decyzję o przekazaniu sprzeczną z oczekiwaniami danej osoby.

- 123 W tych okolicznościach orzecznictwo wywodzące się z wyroku z dnia 16 lipca 2020 r., *Addis* (C-517/17, EU:C:2020:579), w odniesieniu do konsekwencji, jakie wiążą się z naruszeniem obowiązku przeprowadzenia przesłuchania w kontekście decyzji oddalającej wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) dyrektywy w sprawie procedur, znajduje zastosowanie w kontekście postępowań w sprawie wtórnego przejęcia prowadzonych na podstawie art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III.
- 124 Z powyższego wynika, że bez uszczerbku dla art. 5 ust. 2 rozporządzenia Dublin III należy stwierdzić nieważność decyzji o przekazaniu, w wyniku odwołania wniesionego od tej decyzji na podstawie art. 27 tego rozporządzenia i podnoszącego brak indywidualnej rozmowy przewidzianej we wspomnianym art. 5, chyba że uregulowanie krajowe pozwala zainteresowanej osobie na przedstawienie osobiście w tym postępowaniu odwoławczym wszystkich argumentów przeciwko tej decyzji podczas przesłuchania spełniającego warunki i gwarancje określone w tym art. 5 oraz że argumenty te nie mogą zmienić tej decyzji.
- 125 W drugiej kolejności, w przypadku gdy indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 rozporządzenia Dublin III, której pierwszorzędny charakter i związane z nią gwarancje proceduralne podkreślono powyżej, miała miejsce, ale wspólna ulotka, którą należy udostępnić w wykonaniu obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 4 tego rozporządzenia lub w art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Eurodac, nie została udostępniona przed przeprowadzeniem tej rozmowy, należy – w celu spełnienia wymogów wynikających z zasady skuteczności – sprawdzić, czy w braku tej nieprawidłowości postępowanie mogłoby doprowadzić do odmiennego rezultatu (wyrok z dnia 10 września 2013 r., *G. i R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 126 Zadanie sądu krajowego w kontekście takiego naruszenia obowiązku informacyjnego powinno zatem polegać na sprawdzeniu, stosownie do szczególnych okoliczności faktycznych i prawnych danego przypadku, czy to uchybienie proceduralne, niezależnie od przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, rzeczywiście pozbawiło osobę, która się na nie powołuje, możliwości przedstawienia swoich argumentów w takim zakresie, że postępowanie administracyjne w stosunku do niego mogłoby doprowadzić do odmiennego rezultatu (zob. podobnie wyrok z dnia 10 września 2013 r., *G. i R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, pkt 44).
- 127 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, w odniesieniu do obowiązku informacyjnego, że prawo Unii, a w szczególności art. 4 i 27 rozporządzenia Dublin III, a także art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Eurodac, należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 rozporządzenia Dublin III miała miejsce, lecz wspólna ulotka, którą należy udostępnić zainteresowanej osobie w ramach wykonywania obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 4 rozporządzenia Dublin III lub w art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Eurodac, nie została udostępniona, sąd krajowy, do którego należy ocena zgodności z prawem decyzji o przekazaniu, może stwierdzić nieważność tej decyzji tylko wtedy, gdy w świetle szczególnych okoliczności faktycznych i prawnych danego przypadku uzna, że nieudostępnienie wspólnej ulotki, mimo przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, rzeczywiście

pozbawiło tę osobę możliwości przedstawienia swoich argumentów w takim zakresie, że postępowanie administracyjne w stosunku do niej mogłoby doprowadzić do odmiennego rezultatu.

128 W konsekwencji na pytania w sprawach C-228/21 i C-328/21 oraz na dwa pierwsze pytania w sprawie C-315/21 należy odpowiedzieć w następujący sposób:

- artykuł 4 rozporządzenia Dublin III i art. 29 rozporządzenia Eurodac należy interpretować w ten sposób, że obowiązek dostarczenia informacji, o których w nich mowa, w szczególności wspólnej ulotki, której wzór zawarty jest w załączniku X do rozporządzenia nr 1560/2003, ma zastosowanie zarówno w kontekście pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i procedury przejścia, o których mowa, odpowiednio, w art. 20 ust. 1 i w art. 21 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, jak i w kontekście kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sytuacji, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Eurodac, mogących prowadzić do wszczęcia procedur wtórnego przejścia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III;
- artykuł 5 rozporządzenia Dublin III należy interpretować w ten sposób, że obowiązek przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, o której mowa w tym przepisie, ma zastosowanie zarówno w kontekście pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i procedury przejścia, o których mowa, odpowiednio, w art. 20 ust. 1 i w art. 21 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, jak i w kontekście kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sytuacji, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Eurodac, mogących prowadzić do wszczęcia procedur wtórnego przejścia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia Dublin III;
- prawo Unii, a w szczególności art. 5 i 27 rozporządzenia Dublin III, należy interpretować w ten sposób, że bez uszczerbku dla art. 5 ust. 2 tego rozporządzenia należy stwierdzić nieważność decyzji o przekazaniu, w wyniku odwołania wniesionego od tej decyzji na podstawie art. 27 tego rozporządzenia i podnoszącego brak indywidualnej rozmowy przewidzianej we wspomnianym art. 5, chyba że uregulowanie krajowe pozwala zainteresowanej osobie na przedstawienie osobiście w tym postępowaniu odwoławczym wszystkich argumentów przeciwko tej decyzji podczas przesłuchania spełniającego warunki i gwarancje określone w tym art. 5 oraz że argumenty te nie mogą zmienić tej decyzji;
- prawo Unii, a w szczególności art. 4 i 27 rozporządzenia Dublin III, a także art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Eurodac, należy interpretować w ten sposób, że w przypadku gdy indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 rozporządzenia Dublin III miała miejsce, lecz wspólna ulotka, którą należy udostępnić zainteresowanej osobie w ramach wykonywania obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 4 rozporządzenia Dublin III lub w art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia Eurodac, nie została udostępniona, sąd krajowy, do którego należy ocena zgodności z prawem decyzji o przekazaniu, może stwierdzić nieważność tej decyzji tylko wtedy, gdy w świetle szczególnych okoliczności faktycznych i prawnych danego przypadku uzna, że nieudostępnienie wspólnej ulotki, mimo przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, rzeczywiście pozbawiło tę osobę możliwości przedstawienia swoich argumentów w takim zakresie, że postępowanie administracyjne w stosunku do niej mogłoby doprowadzić do odmiennego rezultatu.

W przedmiocie pytań od pierwszego do trzeciego w sprawie C-254/21, pytania drugiego w sprawie C-297/21 i pytania trzeciego w sprawie C-315/21

- 129 Poprzez pytania te, które należy rozpatryć łącznie, sądy odsyłające w sprawach C-254/21, C-297/21 i C-315/21 zmierzają w istocie do ustalenia, czy art. 3 ust. 1 i art. 3 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia Dublin III w związku z art. 27 tego rozporządzenia oraz z art. 4, 19 i 47 karty praw podstawowych pozwalają sądowi krajowemu na zbadanie istnienia ryzyka pośredniego wydalenia, na które osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej byłaby narażona w następstwie przekazania jej do państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, w zakresie, w jakim to ostatnie państwo oddaliło już wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej dotyczący tego wnioskodawcy, nawet jeśli to ostatnie państwo członkowskie nie wykazuje „wad systemowych w procedurze azylowej i warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową” w rozumieniu art. 3 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia Dublin III. W szczególności sądy odsyłające w sprawach C-254/21 i C-315/21 zastanawiają się, czy taka możliwość istnieje, gdy sąd krajowy nadaje pojęciu „ochrony wewnętrznej” w rozumieniu art. 8 dyrektywy w sprawie kwalifikowania inną wykładnię niż organy państwa członkowskiego, do którego skierowany jest wniosek, lub uważa, w przeciwieństwie do tych organów, że w państwie pochodzenia istnieje konflikt zbrojny w rozumieniu art. 15 lit. c) tej dyrektywy.
- 130 W tym względzie należy przypomnieć, że prawo Unii opiera się na zasadniczym założeniu, zgodnie z którym każde państwo członkowskie dzieli z wszystkimi innymi państwami członkowskimi – i przyjmuje, że państwa te dzielą z nim – szereg wspólnych wartości, na których opiera się Unia, jak sprecyzowano w art. 2 TUE. Założenie to oznacza i uzasadnia istnienie między państwami członkowskimi wzajemnego zaufania, że wartości te będą uznawane i że prawo Unii, które wprowadza je w życie, będzie przestrzegane, oraz że ich krajowe porządki prawne mogą zapewnić równoważne i skuteczne poziomy ochrony praw podstawowych uznanych w karcie praw podstawowych, a w szczególności w jej art. 1 i 4, które ustanawiają jedną z podstawowych wartości Unii i jej państw członkowskich (wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Ibrahim i in., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, pkt 83 i przytoczone tam orzecznictwo), mianowicie godność człowieka, która obejmuje w szczególności zakaz nieludzkiego lub poniżającego traktowania.
- 131 Zasada wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi ma w prawie Unii fundamentalne znaczenie w szczególności w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, jaką Unia tworzy i w ramach której, zgodnie z art. 67 ust. 2 TFUE, zapewnia brak kontroli osób na granicach wewnętrznych oraz rozwija wspólną politykę w dziedzinie azylu, imigracji i kontroli granic zewnętrznych, opartą na solidarności między państwami członkowskimi i sprawiedliwą wobec obywateli państw trzecich. W tym kontekście zasada wzajemnego zaufania nakłada na każde z tych państw obowiązek uznania, że – z zastrzeżeniem wyjątkowych okoliczności – wszystkie inne państwa członkowskie przestrzegają prawa Unii, a zwłaszcza uznanych w tym prawie praw podstawowych (zob. podobnie wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Ibrahim i in., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, pkt 84 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 132 W konsekwencji w kontekście wspólnego europejskiego systemu azylowego należy domniemywać, że traktowanie osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w każdym państwie członkowskim jest zgodne z wymogami karty, Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, podpisanej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r., a także europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada

1950 r. (zob. podobnie wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 82 i przytoczone tam orzecznictwo) oraz że zakaz odesłania – bezpośredniego i pośredniego – taki jak wyraźnie przewidziany w art. 9 dyrektywy w sprawie procedur, jest przestrzegany w każdym z tych państw.

- 133 Nie można jednak wykluczyć, że w praktyce wystąpią poważne trudności w funkcjonowaniu wspomnianego systemu w określonym państwie członkowskim i w związku z tym mogłyby zaistnieć poważne ryzyko, iż w razie przekazania do tego państwa członkowskiego osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową będą traktowane w sposób niemożliwy do pogodzenia z ich prawami podstawowymi (wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Ibrahim i in., C-297/17, C-318/17, C-319/17 i C-438/17, EU:C:2019:219, pkt 86 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 134 Jak już orzekł Trybunał, na mocy art. 4 karty praw podstawowych na państwach członkowskich, w tym na sądach krajowych, ciąży obowiązek nieprzekazania osoby ubiegającej się o azyl do odpowiedzialnego państwa członkowskiego ustalonego zgodnie z rozporządzeniem Dublin III, jeżeli nie mogą one pominąć faktu, że wady systemowe w zakresie procedury azylowej i warunków przyjmowania osób ubiegających się o azyl w tym państwie członkowskim stanowią poważne i udowodnione powody, aby przypuszczać, że wnioskodawca zetknie się z rzeczywistym ryzykiem bycia poddanym nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu w rozumieniu tego postanowienia (zob. podobnie wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 85 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 135 Trybunał uściślił, że przekazanie to jest wykluczone, jeżeli ryzyko takie wynika z wad systemowych w zakresie procedury azylowej i warunków przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w państwie członkowskim w trakcie przekazywania lub w następstwie przekazania. W konsekwencji dla celów stosowania wspomnianego art. 4 nie ma znaczenia, czy dana osoba – ze względu na jej przekazanie do odpowiedzialnego państwa członkowskiego w rozumieniu rozporządzenia Dublin III – napotka poważne ryzyko bycia poddaną nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu w trakcie jej przekazywania, w toku procedury azylowej, czy też po jej zakończeniu (wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 87, 88).
- 136 W tej kwestii należy zauważyć, że gdy sąd rozpoznający skargę na decyzję o przekazaniu posiada dowody przedstawione przez zainteresowaną osobę w celu wykazania istnienia takiego ryzyka, sąd ten jest zobowiązany dokonać, na podstawie obiektywnych, wiarygodnych, dokładnych i należycie zaktualizowanych danych oraz w świetle standardu ochrony praw podstawowych gwarantowanego prawem Unii, oceny rzeczywistego charakteru wad, czy to systemowych lub ogólnych, czy to dotyczących niektórych grup osób (wyrok z dnia 19 marca 2019 r., Jawo, C-163/17, EU:C:2019:218, pkt 90).
- 137 W niniejszej sprawie, z zastrzeżeniem ustaleń, jakich powinny dokonać sądy odsyłające w sprawach C-254/21, C-297/21 i C-315/21, nie wydaje się, aby na istnienie takich nieprawidłowości powołali się DG, XXX.XX lub PP w odniesieniu do państw członkowskich, które miałyby zostać uznane za odpowiedzialne za rozpatrzenie ich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w tych trzech sprawach.
- 138 Ponadto w wyroku z dnia 16 lutego 2017 r., C.K. i in. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127), Trybunał uznał w istocie, że art. 4 karty praw podstawowych należy interpretować w ten sposób, że nawet w braku istotnych powodów, by sądzić, iż w państwie członkowskim odpowiedzialnym za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu występują wady systemowe, na przepis ten można się powołać, gdy nie jest wykluczone, że w konkretnym przypadku przekazanie osoby ubiegającej się

o azyl w ramach rozporządzenia Dublin III niesie ze sobą rzeczywiste i udowodnione ryzyko, iż osoba ta zostanie tym samym poddana nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu w rozumieniu wspomnianego artykułu.

- 139 Należy jednak mieć na względzie okoliczność, że – jak wynika z pkt 96 tego wyroku – w sprawie, w której zapadł ten wyrok, rzeczywiste i udowodnione ryzyko, iż przekazanie danej osoby naraziłoby ją na nieludzkie i poniżające traktowanie, było związane z ryzykiem znacznego i nieodwracalnego pogorszenia się jej stanu zdrowia, ponieważ osoba ta już wcześniej cierpiała szczególnie ciężką chorobę psychiczną i fizyczną. Tymczasem, z zastrzeżeniem weryfikacji przez sądy odsyłające w sprawach C-254/21, C-297/21 i C-315/21, żaden ze skarżących w tych sprawach nie znajduje się w porównywalnej sytuacji osobistej.
- 140 Natomiast różnica w ocenie – wnioskującego państwa członkowskiego z jednej strony i odpowiedzialnego państwa członkowskiego z drugiej strony co do poziomu ochrony, z której wnioskodawca może korzystać w swoim państwie pochodzenia – dokonanej na podstawie art. 8 dyrektywy w sprawie kwalifikowania, lub różnica w ocenie istnienia poważnego i indywidualnego zagrożenia dla życia lub fizycznej integralności osoby cywilnej, wynikającego z masowej przemocy w sytuacjach międzynarodowych lub wewnętrznych konfliktów zbrojnych – dokonanej na podstawie art. 15 lit. c) tej dyrektywy, nie ma co do zasady znaczenia dla celów kontroli ważności decyzji o przekazaniu.
- 141 Taka wykładnia jest bowiem jedyną wykładnią zgodną z celami rozporządzenia Dublin III, które zmierza w szczególności do ustanowienia jasnej i funkcjonalnej metody ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego oraz zapobiegania wtórnemu przepływowi osób ubiegających się o azyl między państwami członkowskimi (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 grudnia 2011 r., NS i in., C-411/10 i C-493/10, EU:C:2011:865, pkt 84; z dnia 2 kwietnia 2019 r., H. i R., C-582/17 i C-583/17, EU:C:2019:280, pkt 77). Cele te stoją na przeszkodzie temu, by sąd rozpatrujący decyzję o przekazaniu dokonał merytorycznej oceny ryzyka odesłania w przypadku powrotu. Sąd ten powinien bowiem uznać za ustalony fakt, że organ właściwy w sprawach azylu odpowiedzialnego państwa członkowskiego prawidłowo oceni i określi ryzyko odesłania, z poszanowaniem art. 19 karty praw podstawowych, oraz że obywatel państwa trzeciego będzie dysponował, zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 47 karty praw podstawowych, skutecznymi środkami odwoławczymi w celu zakwestionowania, w razie potrzeby, decyzji wspomnianego organu w tym względzie.
- 142 W świetle całości powyższych rozważań na pytania od pierwszego do trzeciego w sprawie C-254/21, na pytanie drugie w sprawie C-297/21 i na pytanie trzecie w sprawie C-315/21 należy odpowiedzieć, że art. 3 ust. 1 i art. 3 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia Dublin III w związku z art. 27 tego rozporządzenia oraz z art. 4, 19 i 47 karty, należy interpretować w ten sposób, że sąd wnioskującego państwa członkowskiego, do którego wniesiono odwołanie od decyzji o przekazaniu, nie może badać, czy w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement, na które narażona byłaby osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej w czasie przekazania jej do tego państwa członkowskiego lub w następstwie tego przekazania, jeżeli sąd ten nie stwierdzi istnienia w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, wad systemowych w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Różnice zdań między organami i sądami wnioskującego państwa członkowskiego i państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, w zakresie interpretacji materialnych warunków udzielenia ochrony międzynarodowej nie wykazują istnienia wad systemowych.

W przedmiocie pytania czwartego lit. a) w sprawie C-254/21 i pytania pierwszego w sprawie C-297/21

- 143 Poprzez te pytania, które należy rozpatrzyć łącznie, sądy odsyłające w sprawach C-254/21 i C-297/21 zmiierzają w istocie do ustalenia, czy art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III w związku z art. 27 tego rozporządzenia oraz w związku z art. 4, 19 i 47 karty praw podstawowych należy interpretować w ten sposób, że sąd państwa członkowskiego, które wydało decyzję o przekazaniu, do którego to sądu wniesiono środek zaskarżenia przeciwko tej decyzji, może, a nawet powinien uznać to państwo członkowskie za odpowiedzialne, jeżeli nie podziela oceny państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, co do ewentualnego odesłania zainteresowanej osoby.
- 144 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia Dublin III wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest rozpatrywany przez jedno państwo członkowskie, którym jest państwo wskazane jako odpowiedzialne zgodnie z kryteriami wymienionymi w rozdziale III tego rozporządzenia.
- 145 Na zasadzie odstępstwa od tego art. 3 ust. 1 – art. 17 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia przewiduje, że każde państwo członkowskie może zdecydować o rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, wniesionego w tym państwie przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, nawet jeżeli za takie rozpatrzenie nie jest odpowiedzialne na podstawie tych kryteriów.
- 146 Jak wyraźnie wynika z brzmienia art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III, przepis ten ma charakter fakultatywny, ponieważ pozostawia w gestii każdego państwa członkowskiego decyzję o rozpatrzeniu wniesionego w nim wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nawet jeżeli za takie rozpatrzenie nie jest ono odpowiedzialne zgodnie z określonymi w tym rozporządzeniu kryteriami ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego. Wykonywanie tego uprawnienia nie jest ponadto uzależnione od żadnego szczególnego warunku. Przepis ten ma na celu umożliwienie każdemu państwu członkowskiemu podjęcia suwerennej decyzji, ze względów politycznych, humanitarnych lub praktycznych, o wyrażeniu zgody na rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, nawet jeżeli nie jest za to odpowiedzialne na podstawie określonych we wspomnianym rozporządzeniu kryteriów (wyrok z dnia 23 stycznia 2019 r., M.A. i in., C-661/17, EU:C:2019:53, pkt 58).
- 147 Ze względu na zakres uznania przyznany w ten sposób państwom członkowskim do danego państwa członkowskiego należy określić okoliczności, w których zamierza ono korzystać z uprawnienia przewidzianego w przewidzianej w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III klauzuli dyskrecjonalnej i wyrażać zgodę na rozpatrzenie przez nie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie jest ono odpowiedzialne na podstawie kryteriów określonych w tym rozporządzeniu (wyrok z dnia 23 stycznia 2019 r., M.A. i in., C-661/17, EU:C:2019:53, pkt 59).
- 148 W tym względzie należy zauważyć, po pierwsze, że z czysto fakultatywnego charakteru przepisów art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III oraz z dyskrecjonalności przysługującego wnioskującemu państwu członkowskiemu uprawnienia wynika, że przepisów tych, odczytywanych w związku z art. 27 tego rozporządzenia i art. 4, 19 i 47 karty, nie można interpretować w ten sposób, że nakładają one na sąd tego państwa członkowskiego obowiązek uznania go za odpowiedzialne ze względu na to, że sąd ten nie zgadza się z oceną państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, co do ryzyka odesłania zainteresowanej osoby.

- 149 Po drugie, z pkt 142 niniejszego wyroku wynika, że sąd wnioskującego państwa członkowskiego, do którego to sądu wniesiono środek zaskarżenia przeciwko decyzji o przekazaniu, nie może badać ryzyka naruszenia zasady non-refoulement przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek, na które narażona byłaby osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej w związku z przekazaniem jej do tego państwa członkowskiego lub w następstwie tego przekazania, jeżeli we wspomnianym państwie członkowskim nie występują wady systemowe w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową.
- 150 W związku z tym sąd wnioskującego państwa członkowskiego nie może również zobowiązać tego państwa do stosowania klauzuli dyskrecjonalnej przewidzianej w art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III ze względu na to, że w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement.
- 151 Po trzecie, gdyby miały zostać stwierdzone wady systemowe w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek w czasie przekazywania lub w następstwie tego przekazania, odpowiedzialność wnioskującego państwa członkowskiego opierałaby się na art. 3 ust. 2 rozporządzenia Dublin III, w związku z czym wnioskujące państwo członkowskie nie powinno w takim przypadku skorzystać z art. 17 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 152 W świetle całości powyższych rozważań na pytanie czwarte lit. a) w sprawie C-254/21 i na pytanie pierwsze w sprawie C-297/21 należy odpowiedzieć, że art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III w związku z art. 27 tego rozporządzenia oraz z art. 4, 19 i 47 karty praw podstawowych należy interpretować w ten sposób, że nie nakłada on na sąd wnioskującego państwa członkowskiego obowiązku uznania tego państwa członkowskiego za odpowiedzialne, jeżeli sąd ten nie zgadza się z oceną państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, co do ryzyka odesłania zainteresowanej osoby. W braku wad systemowych w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek, podczas przekazywania lub w następstwie tego przekazania, sąd wnioskującego państwa członkowskiego nie może również zobowiązać tego państwa do samodzielnego rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie art. 17 ust. 1 rozporządzenia Dublin III ze względu na to, że zdaniem tego sądu istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek.

W przedmiocie pytania czwartego lit. b) w sprawie C-254/21

- 153 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie czwarte lit. a) w sprawie C-254/21 i na pytanie pierwsze w sprawie C-297/21 nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie czwarte lit. b) w sprawie C-254/21.

W przedmiocie kosztów

- 154 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca i**

artykuł 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 603/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania rozporządzenia nr 604/2013 oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego, oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1077/2011 ustanawiające Europejską Agencję ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości

należy interpretować w ten sposób, że:

obowiązek dostarczenia informacji, o których w nich mowa, w szczególności wspólnej ulotki, której wzór zawarty jest w załączniku X do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1560/2003 z dnia 2 września 2003 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 343/2003 ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania państwa członkowskiego właściwego dla rozpatrywania wniosku o azyl, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego, ma zastosowanie zarówno w kontekście pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i procedury przejścia, o których mowa, odpowiednio, w art. 20 ust. 1 i w art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013, jak i w kontekście kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sytuacji, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 603/2013, mogących prowadzić do wszczęcia procedur wtórnego przejścia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013.

– Artykuł 5 rozporządzenia nr 604/2013

należy interpretować w ten sposób, że:

obowiązek przeprowadzenia indywidualnej rozmowy, o którym mowa w tym przepisie, ma zastosowanie zarówno w kontekście pierwszego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i procedury przejścia, o których mowa, odpowiednio, w art. 20 ust. 1 i w art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia, jak i w kontekście kolejnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz sytuacji, o której mowa w art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 603/2013, mogących prowadzić do wszczęcia procedur wtórnego przejścia, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 24 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013.

– Prawo Unii, a w szczególności art. 5 i 27 rozporządzenia nr 604/2013,

należy interpretować w ten sposób, że:

bez uszczerbku dla art. 5 ust. 2 tego rozporządzenia należy stwierdzić nieważność decyzji o przekazaniu, w wyniku odwołania wniesionego od tej decyzji na podstawie

art. 27 tego rozporządzenia i podnoszącego brak indywidualnej rozmowy przewidzianej we wspomnianym art. 5, chyba że uregulowanie krajowe pozwala zainteresowanej osobie na przedstawienie osobiście w tym postępowaniu odwoławczym wszystkich argumentów przeciwko tej decyzji podczas przesłuchania spełniającego warunki i gwarancje określone w tym art. 5 oraz że argumenty te nie mogą zmienić tej decyzji.

– Prawo Unii, a w szczególności art. 4 i 27 rozporządzenia nr 604/2013, a także art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 603/2013,

należy interpretować w ten sposób, że:

w przypadku gdy indywidualna rozmowa przewidziana w art. 5 rozporządzenia nr 604/2013 miała miejsce, lecz wspólna ulotka, którą należy udostępnić zainteresowanej osobie w ramach wykonywania obowiązku informacyjnego przewidzianego w art. 4 tego rozporządzenia lub w art. 29 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 603/2013, nie została udostępniona, sąd krajowy, do którego należy ocena zgodności z prawem decyzji o przekazaniu, może stwierdzić nieważność tej decyzji tylko wtedy, gdy w świetle szczególnych okoliczności faktycznych i prawnych danego przypadku uzna, że brak udostępnienia wspólnej ulotki, mimo przeprowadzenia indywidualnego przesłuchania, rzeczywiście pozbawiło tę osobę możliwości przedstawienia swoich argumentów w takim zakresie, że postępowanie administracyjne w stosunku do niej mogłoby doprowadzić do odmiennego rezultatu.

- 2) Artykuł 3 ust. 1 i art. 3 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 604/2013 w związku z art. 27 tego rozporządzenia i z art. 4, 19 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej**

należy interpretować w ten sposób, że:

sąd wnioskującego państwa członkowskiego, do którego wniesiono odwołanie od decyzję o przekazaniu, nie może badać, czy w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement, na które narażona byłaby osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej w związku z przekazaniem jej do tego państwa członkowskiego lub w następstwie tego przekazania, jeżeli sąd ten nie stwierdzi istnienia w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, wad systemowych w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową. Różnice zdań między organami i sądami wnioskującego państwa członkowskiego i państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, w zakresie interpretacji materialnych warunków udzielenia ochrony międzynarodowej nie wykazują istnienia wad systemowych.

- 3) Artykuł 17 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 w związku z art. 27 tego rozporządzenia i z art. 4, 19 i 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej**

należy interpretować w ten sposób, że:

nie nakłada on na sąd wnioskującego państwa członkowskiego obowiązku uznania tego państwa członkowskiego za odpowiedzialne, jeżeli sąd ten nie zgadza się z oceną państwa członkowskiego, do którego skierowano wniosek, co do ryzyka odesłania zainteresowanej osoby. W braku wad systemowych w procedurze azylowej i w warunkach przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową

w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek, podczas przekazywania lub w następstwie tego przekazania, sąd wnioskującego państwa członkowskiego nie może również zobowiązać tego państwa do samodzielnego rozpatrzenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na podstawie art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 604/2013 ze względu na to, że zdaniem tego sądu istnieje ryzyko naruszenia zasady non-refoulement w państwie członkowskim, do którego kierowany jest wniosek.

Podpisy